Державна Наукова Бібліотека ім. Короленко. Харків

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ (6008) | 9 лютага 1938 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Палажэнне аб фінансаванні машынна-трактарных станцый па дзяржаўнаму бюджэту.

ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ: Правільна размеркаваць даходы ў калгасах.

Прыём стаханаўцаў ільнаводства ў ЦК КП(б)Б.

Канферэнцыя большэвікоў Наркамата Абароны.

Закрыўся пленум Менскага гаркома партыі.

Аб катастрофе дырыжабля «СССР В-6».

Рашэнне ўрада аб пасылцы да крыгі Папаніна ледакола «Мурман».

Стаханаўскі месячнік загатовак і вывазкі лесу.

АРТЫКУЛЫ:

Г. Шыгалін. — М. В. Фрунзе.

В. Дзятлоў. — Рашуча палепшыць работу калгасных кас узаемадапамогі.

А. Саўчанка-Бельскі. — Сяўба па метаду Камышчанкі.

П. Кавалёў. — Выпадак з настаўнікам.

Ал. Жыхараў. — У Полацкай акрузе дрэнна рамантуюць трактары.

Е. Ф. Мініна. — Гатовы да выезду ў поле.

ЗА РУБЯЖОМ:

На франтах у Іспаніі. — Выступленне Ідэна з поваду пірацкіх дзеянняў мяцежнікаў. — Падрабязнасці падзей у Германіі. — Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

ПРАВІЛЬНА РАЗМЕРКАВАЦЬ ДАХОДЫ Ў КАЛГАСАХ

...тны вынікі 1937 года ў калгас...цы. Багаты ўраджай і высокі ...зень заваявалі калгаснікі ў мі... годзе. Шчодра аплачана ўдар...адзёрая работа на калгасных па...сё з большай сілай сказваюцца ...гі калгаснага ладу, калектыўнай ... Наша краіна ў 1937 годзе ўбрала ... мільярдаў пудоў хлеба. Царская ... марыць не магла аб такіх бага...раджаях. Велізарнай сумы дасяг... грашовыя даходы калгасаў. Па... папярэдніх даных, яны склада... мільярдаў рублёў. Разам з усім ...ім Саюзам выдатныя поспехі ат... калгаснікі нашай рэспублікі, аб ...эсупынна клапоцяцца ЦК ВКП(б), ... ўрад і асабіста таварыш ...

...аснікі пажынаюць багатыя пла...эвоей соцыялістычнай працы. ... у кожным калгасе натуральная ... працадня павысілася ў паўта... разы ў параўнанні з працаднём ...ода. І таму канчатковае размер...е даходаў, якое цяпер право... ў калгасах, калгаснікі адзнача... вялікае радаснае свята пера...

... асобныя факты вагі працадня. ...асах імя Варашылава, імя Кіра... ...іслаўскага раёна, на працадзень ... па 7 кілограмаў зерневых, па ... кілограмаў бульбы. Гэта апрача ... і грашовых даходаў. У калгасе ...аліна, Грабянеўскага сельсовета, ...ўскага раёна, на працадзень вы... 6 кілограмаў збожжавых, па 12 ...маў бульбы, 3 кілограмы гарод... 1 р. 50 к. грашыма. Тут нямала ... калгаснікаў, як А. Фралоў, ...зееў, А. Садоўскі, С. Сулімаў, ... свае працадні атрымалі па ...0 пудоў хлеба, па 600—700 пу... ...льбы, 1.500 рублёў грашыма і ...

...гасе «Чырвоны бераг», Аршан... раёна, на працадзень атрымалі ... хлеба, 10 кг. бульбы, 5 кг. га... і 3 руб. 50 кап. грашыма. У ... «Чырвоная Бярэзіна», Бабруй... раёна, — 5 руб. грашыма, 11 кг. ... 4,6 кг. гароднiны, 300 грамаў ... 30 грамаў мёду і т. д. У калга... Тэльмана, Брагінскага раёна, — ... збожжавых, 12,5 кг. бульбы, 1,2 ...ктаў, 2 руб. 56 кап. грашыма. ... прыкладаў можна прывесці ... многа. Вага працадня вырасла ...ым калгасе. Але калгаснікі і не ...ь спыніцца на дасягнутым. Яны ...цца за атрыманне ў 1938 годзе ...ольшых перамог.

...ы ўраджай і высокі працадзень ... калгаснікаў на яшчэ больш ...ю работу за далейшы росквіт ...істычнай вёскі. Задача зямель... ...ботнікаў, партыйных і совецкіх ...ацый заключаецца ў тым, каб ...чы калгаснікам правільна раз...аць атрыманыя даходы па пра..., у поўнай адпаведнасці з патра...амі Сталінскага статута сельска...арчай арцелі.

...аль, у рэспубліцы ёсць нямала ..., дзе кіруючыя арганізацыі не...ілі ўсёй гаспадарча-палітычнай ...ці правільнага і своечасовага ...кавання даходаў у калгасах. І ...м асноўная прычына таго, што ...джэнне гадавых справаздач і ...кавання даходаў у большасці ...аў рэспублікі праходзіць маруд... ...м-жа іншым можна вытлумачыць ...цярпімы факт, што ў Хойніцкім, ...янскім, Глускім, Чавускім, Лёз...м, Бабруйскім, Чырвонапольскім, ...скім і некаторых іншых раёнах ... не закончылі абмалот збожжа... асабліва бабовых культур. План ...ту па рэспубліцы выканан толь... 91,4 проц. па збожжавых і 75 ... па бабовых. Нельга больш цяр...акое адставанне.

...звестках Наркамзема Беларусі, з ...алгасаў, якія ёсць у рэспубліцы, ... 5.700 прадставілі ў раённыя і ...ныя аддзелы і МТС гадавыя ...здачы, якія зацверджаны агуль... ...ходамі калгаснікаў. Гэта ў той ...калі заканчваюцца вызначаныя ... тэрміны.

Асабліва ганебна зацягнулі размеркаванне даходаў у Багушэўскім, Смілавіцкім, Бабруйскім, Лельчыцкім, Камарынскім, Церахоўскім, Суражскім і Чашніцкім раёнах.

Раённыя зямельныя аддзелы канкрэтна не кіруюць размеркаваннем даходаў у калгасах. Тое-ж самае трэба сказаць і аб Наркамземе БССР. Гэту адказнейшую работу аддалі на водкуп учотна-статыстычнаму аддзелу, які, па рэчы, напісаўшы нямала дырэктыў, не паклапаціўся праверыць, як яны на месцах выконваюцца. Што датычыць вытворчых упраўленняў Наркамзема — ільнянога, бульба-гароднінага, зернавога, — то яны проста самаўхіліліся ад кіраўніцтва размеркаваннем даходаў у калгасах.

Трэба неадкладна выправіць усе скажэнні, якія дапушчаны ў некаторых месцах і перашкаджаюць правільнаму размеркаванню даходаў. А такіх грубейшых скажэнняў, на жаль, нямала. Узяць, напрыклад, такое важнае пытанне, закранаючае інтарэсы кожнага калгасніка, як учот працадзён. Ва многіх калгасах Смілавіцкага раёна ўчот працадзён заблытан. У калгасе «Совецкая Беларусь», Рудзенскага сельсовета, на працягу паўгода зусім не вяліся працоўныя кніжкі. У калгасе «Бязбожнік» няма ўчоту маёмасці, няма актаў на замацаваную за брыгадамі маёмасць.

У калгасе «Беларуская вёска», Касцюковіцкага раёна, учот канчаткова заблытан. Спісы працадзён нідзе не вывешваюцца. Месяцамі калгаснікам не запісваліся працадні.

Такія факты ёсць і ва многіх калгасах Шклоўскага, Бабруйскага, Дамашавіцкага і некаторых іншых раёнаў.

Пара пакончыць з гэтым злачынствам. Трэба свята захоўваць прынцып размеркавання даходаў — па колькасці і якасці працы. Нельга дапусціць такога становішча, каб калгаснікі пазбавіліся даходаў па сваіх працаднях з-за заблытанасці ўчоту. Вядома, што ворагі народа, якія арудвалі ў зямельных органах, усяляк імкнуліся заблытаць учот працадзён, каб гэтым самым аслабіць працоўную дысцыпліну ў калгасах, выклікаць нездавальненне калгаснікаў. Яшчэ далёка не ўсё зроблена па ліквідацыі вынікаў гэтага шкодніцтва трацкісцка - бухарынскіх шпіёнаў.

Статут сельскагаспадарчай арцелі патрабуе, каб на сходах, дзе зацвярджаюцца гадавыя справаздачы і размеркаванне даходаў, прысутнічала не менш двух трэцей калгаснікаў. Далёка не ўсюды выконваецца гэты закон. Напрыклад, у калгасах імя Чапаева, «Гігант», імя Калініна, «Пабеда», Бабруйскага раёна, гадавыя справаздачы калгасаў «зацверджаны» на неправамоцных сходах, дзе прысутнічала менш двух трэцей, а часам і зусім нязначная колькасць калгаснікаў.

Такія факты ёсць і па іншых раёнах.

Нельга далей цягнуць з канчатковым размеркаваннем даходаў у калгасах. Перад калгаснай вёскай стаяць цяпер гіганцкія задачы па барацьбе за ўраджай 1938 года. Пачынаецца шырокае абмеркаванне вытворча-фінансавых планаў на 1938 год. Калгасы падлічваюць усе свае магчымасці, усе рэсурсы. А для гэтага патрабуецца, каб кожны калгаснік дэталёва ведаў вынікі прайшоўшага года, што немагчыма без зацвярджэння гадавой справаздачы і канчатковага размеркавання даходаў.

Канкрэтна, па-большэвіцку кіраваць размеркаваннем даходаў у калгасах, закончыць гэту работу ў самы бліжэйшы час пры пагалоўным удзеле ўсіх калгаснікаў — важнейшая палітычная задача, паспяховае вырашэнне якой яшчэ больш мабілізуе калгаснікаў на барацьбу за высокі ўраджай, за ўзорнае правядзенне веснавой сяўбы і астатніх сельскагаспадарчых работ.

Тт. АСЕВЕДО І ДЖЭРМАНЕТО У ВІЦЕБСКУ

...ЕБСК, (Кар. «Звязды»). 8 лютага ...эбск прыехалі старшыня іспан... ...секцыі МОПР тав. Асеведо і член ...альянскай компартыі, член вы... ...а МОПР тав. Джэрмането. ...рам у гонар прыехаўшых гасцей ...яшканні клуба трыкатажнікаў адбыўся вялікі інтэрнацыянальны вечар.

Удзельнікі вечара паслалі прывітальную тэлеграму гераічнаму іспанскаму народу, які змагаецца з бандамі мяцежнікаў і італа-германскімі інтэрвентамі за сваю свабоду і незалежнасць.

АД РЭДАКЦЫІ

...торным расследваннем фактаў, аб ...аворыцца ў артыкуле пра Смаля... раён, змешчаным у «Звяздзе» ад ...удзеня 1938 года, устаноўлена, ...ўтар гэтага артыкула тав. Дры... ...апусціў рад грубых скажэнняў і, ...вільна абагуліўшы факты, высту... ... неабгрунтаваным абвінавачван... ...овага кіраўніцтва Смалявіцкага ...П(б)Б у «выгараджванні ворагаў ... і іх пасобнікаў».

...эктар МТС тав. Нішчык няпра... ... абвінавачан у злачынствах, у ... поўнасцю вінават былы дырэктар ... Басалыга. Няправільны таксама ...авачванні тав. Нішчыка ў тым, ...ён быццам-бы трымаў на пасадзе ...ача ворага народа. ...бгрунтавана абвінавачванне рай...урора тав. Айзенштата ў пасоб...е ворагу народа. Праверка таксама не ўстанавіла падстаў для абвінавачання тав. Абраменка — заг райана. Няправільна ўказан факт несклікання на працягу раду месяцаў партыйных сходаў у пярвічнай партарганізацыі РВК.

Аўтар артыкула тав. Дрыкер замест дзелавой вострай крытыкі сапраўдных недахопаў, якія маюць месца ў раёне ў справе ліквідацыі вынікаў шкодніцтва, стаў на асуджаны партыяй шлях неабгрунтаваных абвінавачванняў.

Рэдакцыя лічыць сваёй грубай палітычнай памылкай тое, што своечасова не папярэдзіла паказаных вышэй скажэнняў і дапусціла іх у газеце.

Улічваючы, што тав. Дрыкер малады і недастаткова вопытны работнік, рэдакцыя абмежавалася вынясеннем тав. Дрыкеру вымовы.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (арагонскі) ФРОНТ

Як паведамляе іспанскае міністэрства абароны, часці мяцежнікаў пры падтрыманні авіяцыі і артылерыі прадаўжалі наступленне ў сектары Сіерра Паломера. [illegible]

ПАЎДНЕВЫ ФРОНТ

У сектары Эстрэмадуры мяцежнікі некалькі разоў атакавалі пазіцыі рэспубліканскіх войск. Апошнія адбілі ўсе атакі праціўніка, нанёсшы яму значныя страты.

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ

[illegible]

ВЫСТУПЛЕННЕ ІДЭНА З ПОВАДУ ПІРАЦКІХ ДЗЕЯННЯЎ МЯЦЕЖНІКАЎ

ЛОНДАН, 7 лютага. (БЕЛТА). [illegible]

ЛЫПЛАМАТЫЧНЫЯ „ПАЛЯВАННІ" У ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 7 лютага. (БЕЛТА). [illegible]

АБ КАТАСТРОФЕ ДЫРЫЖАБЛЯ „СССР В-6"

Вечарам 5 лютага дырыжабль «СССР В-6», пад камандаваннем тав. Гудаванцава, вылецеў з Масквы ў трэніровачны палёт па маршруту Масква—Мурманск—Масква [illegible]

СПАЧУВАННІ ДЫПЛАМАТЫЧНАГА КОРПУСА

[illegible]

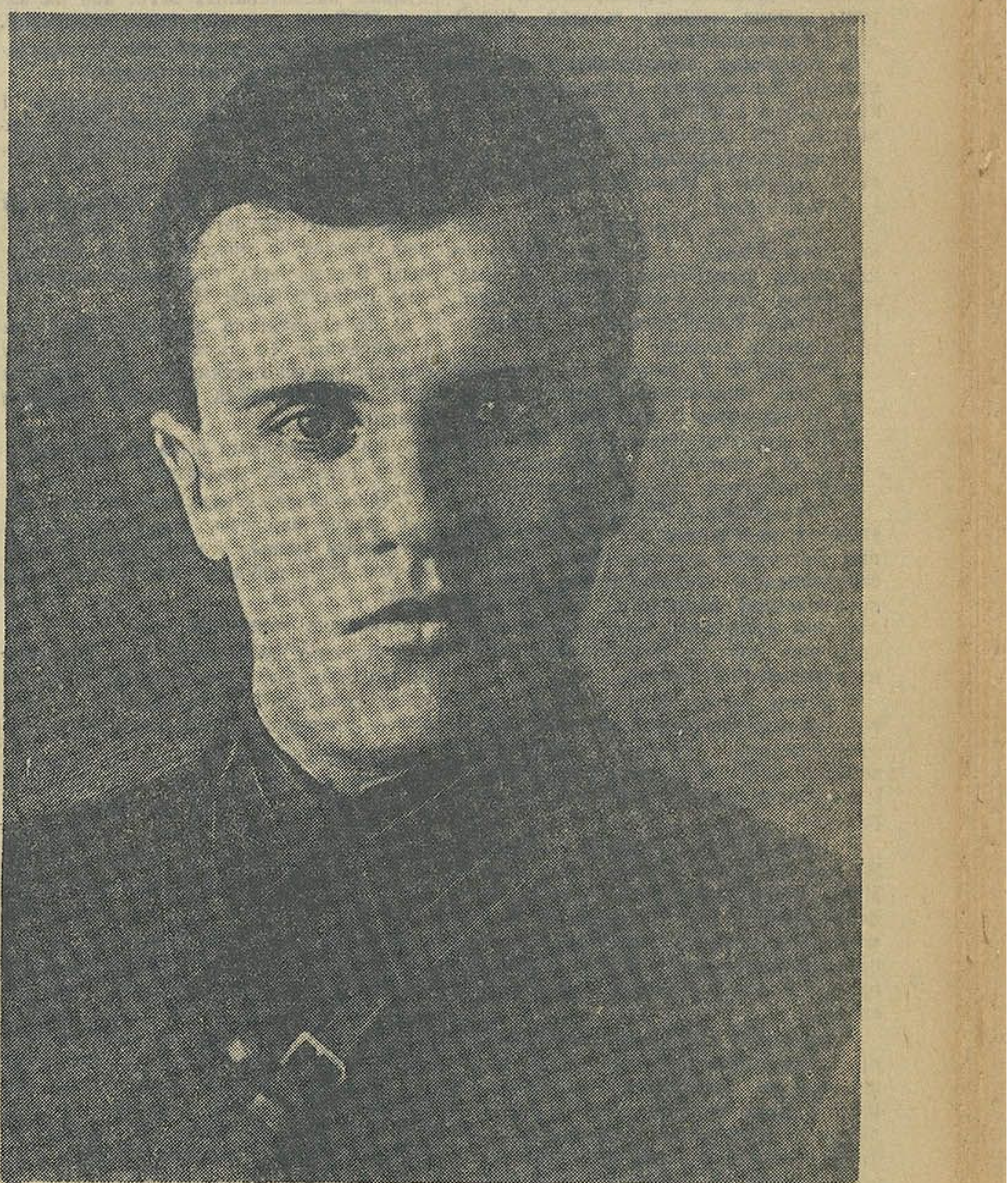

Аляксандр Міхайлавіч Абрамаў — дэпутат Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР ад Менскай сельскай выбарчай акругі.

КАНФЕРЭНЦЫЯ БОЛЬШЭВІКОЎ НАРКАМАТА АБАРОНЫ

МАСКВА, 8 лютага. (БЕЛТА). Закончыла сваю работу першая партыйная канферэнцыя цэнтральных упраўленняў Народнага Камісарыята Абароны СССР.

У работах канферэнцыі прымаў удзел і выступіў з прамовай намеснік Народнага Камісара Абароны СССР Начальнік Палітупраўлення РСЧА армейскі камісар 2-га ранга тав. Л. З. Мехліс.

Канферэнцыя заслухала і абмеркавала даклад батальённага камісара тав. Шабаліна аб пастанове студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) «Аб памылках партарганізацый пры выключэнні комуністаў з партыі, аб фармальна-бюракратычных адносінах да апеляцый выключаных з ВКП(б) і аб мерах па ўстраненню гэтых недахопаў».

Комуністы цэнтральных упраўленняў Наркамата Абароны, аднадушна адабраючы рашэнні Пленума ЦК ВКП(б), рэзка раскрытыкавалі работу Цэнтральнага партбюро, якое нездавальняюча працавала, дапусціла рад фактаў бяздушна-бюракратычных адносін да асобных партыйцаў і пасля Пленума ЦК ВКП(б) амаль нічога не зрабіла для выпраўлення дапушчаных памылак.

У прынятых рашэннях большэвікі Наркамата Абароны намецілі рад канкрэтных мерапрыемстваў, забяспечваючых выпраўленне дапушчаных у рабоце памылак і выкананне ўказанняў студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б).

У склад партыйнай камісіі тайным галасаваннем выбрана 11 чалавек.

З вялікім уздымам прыняты прывітанні правадыру народаў таварышу Сталіну і Народнаму Камісару Абароны СССР маршалу Совецкага Саюза таварышу Варашылаву.

ЗАКРЫЎСЯ ПЛЕНУМ МЕНСКАГА ГАРКОМА ПАРТЫІ

Учора на пленуме Менскага гаркома партыі прадаўжаліся спрэчкі па дакладу выконваючага абавязкі першага сакратара ЦК і Менгаркома КП(б)Б тав. Волкава.

Сакратар парткома фабрыкі імя Фрунзе тав. Кантаровіч расказвала аб абураючых фактах няправільнага выключэння з партыі чэсных комуністаў, якіх зараз, вывучаючы гістарычнае рашэнне студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б), аднавілі ў правах членаў партыі. — Аднойчы, — прадаўжае яна, — усю ноч адбываўся сход нашай партыйнай арганізацыі. На ім выключылі з партыі 4 чалавек, некалькім таварышам вынеслі партыйныя спагнанні і распусцілі партком. Такі агульны падыход да лёсу комуністаў з'яўляўся глыбока антыпартыйным.

— У партыйнай арганізацыі Акадэміі навук, — гаворыць сакратар Сталінскага горрайкома партыі тав. Смолер, — комуністы-кар'ерысты, самастрахоўшчыкі стваралі паказную пільнасць, сеялі недавер'е, распаўсюджвалі паклёп. Партарганізацыя абавязана неадкладна выкрыць паклёпнікаў, рэабілітаваўшы чэсных членаў і кандыдатаў партыі. Тав. Смолер крытыкуе партыйную арганізацыю ЦК ЛКСМБ, якая ў перыяд прахаджэння выбарчых раённых і гарадскіх комсамольскіх канферэнцый дапускала апарочванне ні ў чым непавінных комуністаў, нават выключала іх з комсамола.

Сакратар Варашылаўскага горрайкома партыі тав. Дадзіомава расказвала пленуму аб выкананні пастановы студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) партыйнымі арганізацыямі. Неабходна было пераглядзець 68 партыйных спраў, перагледжана толькі 16, па якіх 13 таварышаў аднаўлены ў партыі. Яна крытыкуе самастрахоўшчыкаў, кіраўнікоў гаспадарчых і совецкіх устаноў (Яцкевіч і інш.), якія з баязню прымаюць на работу нават комуністаў, якіх пасылае райком.

У спрэчках выступілі таварышы Ганчароў (інструктар Кагановіцкага райкома партыі), Цуканаў (сакратар парткома Культасветшколы), Папкоў (сакратар парткома завода імя Мяснікова), Кугельман (прапагандыст партыйнай арганізацыі фабрыкі «8-га сакавіка») і інш.

У сваёй заключнай прамове тав. Волкаў заклікаў сталічную партыйную арганізацыю па-большэвіцку выканаць гістарычнае рашэнне студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) — гэты выключны дакумент Сталінскай мудрасці.

Пленум вырашыў арганізацыйныя пытанні. Адкрытым галасаваннем аднагалосна пераведзены з кандыдатаў у члены гаркома партыі тт. Смолер, Быстроў, Гінзбург і Ганчароў.

Пленум выбраў тайным галасаваннем у члены бюро гаркома партыі тт. Смоляра В. П., Раманава Ф. А., Быстрова Н. М.

Тайным галасаваннем выбран выконваючым абавязкі трэцяга сакратара гаркома тав. Вержбаловіч В. М.

Учора пленум закончыў сваю работу.

ПРЫЕМ СТАХАНАЎЦАЎ ІЛЬНАВОДСТВА У ЦК КП(б)Б

Учора ў ЦК КП(б)Б адбыўся прыём калгаснікаў, лепшых стаханаўцаў ільнаводства рэспублікі. У гутарцы са знатнымі стаханаўцамі прымалі ўдзел выконваючыя абавязкі сакратароў ЦК КП(б)Б тт. Волкаў і Лявіцкі.

На працягу некалькіх гадзін у таварыскай гутарцы стаханаўцы Карней Андрэевіч Рамаўскі, Вера Арцёмаўна Цыганкова (Чавускі раён), ордэнаносцы Сяргей Іванавіч Ражкоў і Сяргей Фаміч Палітыка (Аршанскі раён), Іосіф Ельевіч Сіманаў (Чэрыкаўскі раён) і Марына Арцёмаўна Саранчук (Рэчыцкі раён) падзяліліся вопытам сваёй работы. Яны падрабязна расказалі аб тым, якія агратэхнічныя мерапрыемствы імі праводзяцца, каб у гэтым годзе заваяваць яшчэ большы ўраджай.

Вера Арцёмаўна Цыганкова расказала, як яна ў адно лета ўбрала 2 ураджаі ільну з адной плошчы, атрымаўшы з гектара 15,5 цэнтнера высокаякаснага ільнавалакна.

— Нашы поспехі, — у адзін голас заявілі стаханаўцы, — даступны ўсім калгаснікам. Будзем дабівацца, каб заваяваць рэкордныя ўраджаі не толькі з асобных участкаў, але і на шырокіх калгасных масівах. Свой вопыт мы перададзім шырокім калгасным масам.

Зацверджана Саветам Народных Камісараў СССР 5 лютага 1938 года

ПАЛАЖЭННЕ АБ ФІНАНСАВАННІ МАШЫННА-ТРАКТАРНЫХ СТАНЦЫЙ ПА ДЗЯРЖАЎНАМУ БЮДЖЭТУ

1. Фінансаванне ўсіх затрат машынна-трактарных станцый робіцца поўнасцю за кошт саюзнага дзяржаўнага бюджэта.

2. Абсяг фінансавання МТС вызначаецца наступнымі выдаткамі:

а) вытворчыя выдаткі (гаручае і змазачныя матэрыялы, заработная плата персанала, занятага абслугоўваннем машын і механізмаў, капітальны і бягучы рамонт машын, прылад, будынкаў і абсталявання);

б) утрыманне пераходзячых на наступны год запасаў гаручага, запасных частак і іншых матэрыялаў, неабходных для вытворчага рамонту;

в) капітальныя ўкладанні (набыццё ўсіх відаў машын і інвентару, будаўніцтва і абсталяванне);

г) утрыманне аграномічнага, інжынерна-тэхнічнага і адміністрацыйнага персанала (заработная плата з устаноўленымі налічэннямі) і іншыя адміністрацыйна-ўпраўленчыя і агульна-гаспадарчыя выдаткі.

ЗАЎВАГА: У выдаткі па ўтрыманню МТС уключаюцца таксама выдаткі па ўтрыманню аналагічных ім [illegible], агралабараторый, лабараторый па гаручаму, газет-шматтыражак, дзіцячых садоў і пляцовак.

3. Фінансаванне МТС робіцца па каштарысах, складаемых на падставе гадавых вытворчых паказальнікаў і лімітаў фінансавання, устаноўленых для іх наркамземамі рэспублік, край(абл)ЗА. Апошнія выходзяць пры гэтым з устаноўленых для іх Наркамземам СССР паказальнікаў і лімітаў.

У межах гэтых паказальнікаў і лімітаў наркамземы рэспублік, край(абл)ЗА зацвярджаюць гадавыя каштарысы асобных МТС. Каштарысы складаюцца і зацвярджаюцца з разбіўкай па кварталах.

4. Наркамземы рэспублік і край(абл)ЗА на падставе гадавых каштарысаў МТС устанаўліваюць паўгадавыя ліміты фінансавання і ўзгадняюць іх з наркамфінамі рэспублік, край(абл)ФА, [illegible] для іх Наркамземам СССР для перадачы бюджэтных сродкаў.

Наркамземы рэспублік і край(абл)ЗА, пры размеркаванні паміж МТС адпушчаных на паўгоддзе асігнаванняў, маюць права пакідаць у сваім распараджэнні рэзервы [illegible] у межах 3 проц. ад сумы гэтых асігнаванняў па вобласці і рэспубліцы, маючы на ўвазе:

а) поўную і своечасовую выдачу асігнаванняў тым МТС, якія поўнасцю выканалі ўстаноўлены план работ;

б) дадатковую выдачу сродкаў тым МТС, якія перавыканалі ўстаноўлены план работ, за кошт тых МТС, якія не выканалі ўстаноўленага плана работ.

5. Фінансаванне МТС ажыццяўляецца праз Дзяржбанк.

На кожны від затрат: затраты на гаручае, затраты на рамонт, затраты на заработную плату персаналу, занятага абслугоўваннем машын і механізмаў, затраты на зарплату і апаратуру МТС, іншыя адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі — адкрываюцца асобныя мэтавыя бюджэтныя рахункі.

Выдача сродкаў робіцца аддзяленнямі Дзяржбанка ў межах зацверджаных каштарысаў непасрэдна з бюджэтных рахункаў наступным парадкам:

а) на зарплату рабочым і служачым МТС — па чэках з прад'яўленнем разліковых ведамасцей, падпісаных дырэктарам і галоўным бухгалтарам МТС;

б) на адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі — па чэках і даручэннях МТС;

в) на набыццё матэрыялаў, запасных частак і іншых матэрыялаў — па рахунках [illegible] МТС, або па заяве МТС на выстаўленне акрэдытываў.

6. З бюджэтнага рахунку па гаручаму робяцца наступныя выдачы:

а) на аплату ўсіх відаў гаручага і змазачных матэрыялаў, уключаючы выдаткі на пракат тары і розніцу ў кошце тары па змазачных;

б) на выплату прэмій трактарыстам за эканомію гаручага і збор адпрацаваных змазак, з прад'яўленнем разліковых ведамасцей, падпісаных дырэктарам і бухгалтарам МТС;

в) на выдаткі па дастаўцы гаручага з складоў Нафтазбыту або чыгуначных станцый да складоў МТС, калі дастаўка рабілася наёмным транспартам;

г) на выдаткі па [illegible] гаручага транзітам.

7. З бюджэтнага рахунку па заработнай плаце рабочым, занятым абслугоўваннем машын і механізмаў, і служачым МТС робяцца наступныя выдачы:

а) выдача зарплаты;

б) перадача налічэнняў на зарплату па сацыяльнаму страхаванню, а таксама ўстаноўленых утрыманняў у бюджэт (падаходны падатак, культзбор).

8. З бюджэтнага рахунку па рамонту робіцца [illegible] сродкаў [illegible] рахункаў МТС [illegible].

9. Бюджэтныя сродкі выдаюцца Дзяржбанкам строга ў межах зацверджаных асігнаванняў асобна па кожнаму мерапрыемству.

10. [illegible]

11. Кантроль за правільнасцю фінансавання МТС і выкарыстаннем імі сродкаў па назначэнню ажыццяўляецца: Наркамземам СССР, наркамземамі рэспублік і край(абл)ЗА [illegible].

Наркамземы рэспублік і край(абл)ЗА правяраюць правільнасць выдаткавання бюджэтных сродкаў на аснове месячнай бухгалтарскай і аператыўнай справаздачнасці, а таксама шляхам [illegible] праверак і спецыяльных абследаванняў.

12. Пры ўстанаўленні перавыдаткавання сродкаў і парушэння фінансавай дысцыпліны наркамземы рэспублік і край(абл)ЗА абавязаны прыняць меры для [illegible] і прыцягнуць вінаватых да адказнасці.

13. Наркамфіны рэспублік, край(абл)ФА [illegible] МТС, згодна прысвоенага ім права.

14. Канторы і аддзяленні Дзяржбанка правяраюць выкананне каштарысаў МТС на аснове прадстаўляемай месячнай бухгалтарскай і аператыўнай справаздачнасці аб выкананых работах. Пры гэтым на падставе даных аб фактычна выкананых работах Дзяржбанк правярае:

а) захаванне ўстаноўленых па плану норм выдаткавання гаручага;

б) адпаведнасць з планам фактычных выдаткаў па зарплаце пастаянным рабочым.

15. Апрача бюджэтных рахункаў, МТС маюць права адкрываць у Дзяржбанку наступныя бягучыя рахункі:

а) па разліках з трактарыстамі;

б) па фонду дырэктара;

в) для іншых аперацый.

На бягучым рахунку для іншых аперацый улічваюцца ўсе непланаваныя даходныя паступленні МТС (работы на старану, штрафы і т. д.), а таксама атрыманыя прэміі.

Сродкі з гэтага рахунку выдаткоўваюцца па ўгледжанню дырэктара МТС.

Пераход сродкаў з бюджэтных рахункаў на бягучы рахунак і з бягучага рахунку на бюджэтны не дапускаецца.

16. На аснове плана, зацверджанага СНК Саюза ССР, Наркамзем СССР устанаўлівае план капітальных укладанняў МТС па рэспубліках, краях і абласцях з выдзяленнем затрат:

а) на будаўніцтва, уключаючы абсталяванне;

б) на набыццё машын усіх відаў.

У плане работ па будаўніцтву Наркамзем СССР указвае ў якасці абавязковага задання пералік будоўляў, фінансуемых з капітальных укладанняў.

17. З прадугледжаных па плану сродкаў на набыццё машын выдзяляюцца неабходныя сумы на цэнтралізаваныя разлікі Наркамзема СССР па набыццю трактараў, камбайнаў, аўтамашын, складаных малатарняў, трактарных плугоў, аўтацыстэрнаў і інш.

18. Наркамземы рэспублік і край(абл)ЗА зацвярджаюць гадавыя планы капітальных укладанняў асобным МТС, абавязкова выдзяляючы затраты на будаўніцтва і на набыццё сельскагаспадарчых машын.

У межах устаноўленых для МТС лімітаў дырэктар непасрэдна вызначае канкрэтныя аб'екты па будаўніцтву і пералік набываемых машын.

19. Тытульныя спісы на будаўніцтва МТМ капітальнага рамонту прадстаўляюцца Наркамземам СССР на зацвярджэнне Эканамічнага Савета пры СНК СССР.

Тытульныя спісы на ўсе іншыя неабходныя для МТС пабудовы зацвярджаюцца дырэктарам МТС у межах устаноўленага наркамземам рэспублікі, або край(абл)ЗА ліміта.

Затраты на капітальны рамонт пабудоў уключаюцца ў гадавы каштарыс вытворчых выдаткаў МТС у размеры 75 проц. ад устаноўленых гадавых норм зносу.

20. На мерапрыемствы па фінансаванню капітальных укладанняў, не прадугледжаных планам, Наркамзем СССР пакідае ў сваім распараджэнні рэзерв у размеры 3 проц. ад гадавога плана капітальных укладанняў.

21. Фінансаванне капітальных укладанняў робіцца Сельгасбанкам.

22. Прылічваючаяся з калгасаў аплата работ МТС (натура і грошы) поўнасцю паступае ў даход дзяржавы.

На МТС ускладаецца:

а) вызначэнне размеру прылічваючайся з калгасаў натуральнай і грашовай аплаты фактычна выкананых работ па стаўках, прадугледжаных дагаворам МТС з калгасам і пастановамі ўрада;

б) выпіска рахункаў калгасам за зробленыя трактарныя работы ў тэрміны, устаноўленыя дагаворам;

в) улік налічанай і паступіўшай ад калгасаў натураплаты;

г) адказнасць за своечасовую вывазку і здачу калгасамі натураплаты.

23. Работы МТС, па якіх робіцца грашовы разлік, аплачваюцца калгасамі па спецыяльна ўстаноўленых Наркамземам СССР па ўзгадненню з Наркамфінам СССР і зацверджаных Эканомсаветам пры СНК СССР расцэнках на асобныя віды работ. Разлік робіцца ў тэрміны, прадугледжаныя дагаворам МТС з калгасамі. Копіі рахункаў за праведзеныя работы з аплатай грашыма МТС неадкладна прадстаўляюць у райфінаддзел, на які ўскладаецца кантроль за своечасовым паступленнем грошай у даход бюджэта.

ВЫПАДАК З НАСТАЎНІКАМ

Грамадзянін Пётр Пятровіч Дзюба звязаў свой лёс з настаўніцай. Знаёмства са школай нарадзіла ў ім любоў да педагагічнай працы і інжынер рашыў стаць выкладчыкам фізікі і матэматыкі, працаваць разам са сваім таварышам-жонкай на фронце комуністычнага выхавання совецкіх дзяцей.

Калі не лічыць гэта «злачынствам», дык больш нічога дрэннага дагэтуль за Пятром Пятровічам не заўважалася. Наадварот, тав. Дзюба — сын беднага украінскага селяніна, удзельнік грамадзянскай вайны, скончыў совецкую вышэйшую навучальную ўстанову, дастоен быць інжынерам і педагогам. Працуючы інжынерам на менскіх абутковых фабрыках імя Куйбышэва і імя Тэльмана каля трох год, ён праявіў сябе толькі з добрага боку, як актыўны і чэсны совецкі спецыяліст.

І вось, інжынер стаў педагогам. Да работы ён адносіўся добрасумленна і меў, вядома, добрыя рэзультаты ў паспяховасці вучняў. Класы, якімі кіраваў Пётр Пятровіч, як у мінулым, так і ў гэтым годзе, былі лепшымі па дысцыпліне і паводзінах. Гэтага не адмаўляюць педагогі Папярнянскай НСШ. У гэтым годзе паспяховасць па яго прадметах была амаль 100 працэнтная. З боку дырэктара школы тав. Беразоўскага ніводнай заўвагі на выкладчыка Пятра Пятровіча не было. Пры дэталёвым знаёмстве з класамі, якія вёў тав. Дзюба, паспяховасць па матэматыцы і фізіцы сярод вучняў—добрая.

Адным словам, добры інжынер на працягу паўтара год быў нядрэнным педагогам і яму, совецкаму інжынеру, аддаўшаму сябе справе выхавання дзяцей, трэба было выказаць толькі падзяку. Але не на гэта здольны некаторыя кіруючыя работнікі Менскага раёна. Ачышчаць школы і праяўляць пільнасць — гэтыя задачы яны разумеюць па-свойму.

А тут і шчаслівы выпадак падвярнуўся. Загадчык Менскага раёна тав. Казлоўскі роўна праз чатыры месяцы ўспомніў, што тав. Дзюба выступаў восенню на раённай настаўніцкай канферэнцыі. «Па маючыхся вестках», прамова тав. Дзюбы была «варожай». І як не паверыць, калі ў раённай газеце «Шлях соцыялізма» такой-жа думкі... Што тав. Казлоўскаму да педагога, як ён там ні працуй у школе, — самая лёгкая справа загад...

І на свет з'яўляецца загад № 187 ад 30 снежня 1937 года. У ім лаканічна гаворыцца:

«Выкладчыка матэматыкі і фізікі Папярнянскай НСШ, Менскага раёна, тав. Дзюбу Пятра Пятровіча **па спецыяльнасці інжынер (падкр. намі)**, як не маючага педагагічнай асветы і не забяспечваючага комуністычнага выхавання вучняў **пры выкладанні (падкрэсл. намі)**, ад работы нас[таўніка] аслабаніць з 30 снежня 19[37 г.]

Заг. Менскага раёна Казлоўс[кі]».

Громам сярод яснага дня быў гэт[ы загад] не толькі для тав. Дзюбы, але і д[ля] настаўніцкага калектыва. І вось у[жо] гі месяц былы інжынер, добры [педагог] без работы. У школе не выкладаю[цца] прадметы — што проста злачынна[...] краты і чынушы з раёна, не пр[...] шы факта аб нібы «варожым» [выступ]ленні тав. Дзюбы на канферэнцыі, [не пра]верыўшы работы педагога ў шко[ле,] носяць з лёгкай, яўна бюракратыч[най рука]кі такі загад.

Пётр Пятровіч мае гутарку з [Казлоў]скім. На яго пытанне: за што мя[не знялі] з работы, Казлоўскі адказвае.

— Я-ж некалькі разоў гаварыў [...] добра, што Вы, інжынер, працуеце [не па] спецыяльнасці... Калі жадаеце, [каб вас] адпусцілі з работы, дык напішы[це зая]ву...

І тав. Дзюба бязвінна і не пад[...] напісаў 16 студзеня заяву, каб я[го вызвалілі] з работы «па ўласнаму» жаданн[і, а не] чэй па жаданню Казлоўскага, я[кі] поўмесяца таму назад падпісаў з[...] шы загад. Казлоўскі гатоў быў [змяніць] фармуліроўку зняцця з работы ў [той] час, толькі-б тав. Дзюба «пайшоў [праца]ваць па спецыяльнасці». Чамусьці [...] гэтага ён і дабіваўся.

Гэты выпадак з педагогам — н[е адзінка]вы. Часта «пільныя дзядзі», с[...] хоўшчыкі гатовы загадам распраў[іцца з] людзьмі, не праверыўшы іх раб[оты, не] ўказаўшы на іх недахопы, не пр[...] шы часта дутых, паклёпніцкіх [...] вачванняў. А смеху-ж варта, к[алі] Казлоўскі, ужо пасля падпісання [загада] пасылае камісію самых сапраўдны[х «рэ]візораў» праверыць работу знят[ага] настаўніка. Бясспрэчна, камісія д[апаможа] свайму начальніку і падбірае нов[ыя «ўлікі ў] ёінавачванні» на ўжо знятага нас[таўніка].

Такая практыка асуджана Цэнтр[альным] Камітэтам нашай партыі, як не [...] віцкая практыка, як практыка, н[акірава]ная на знішчэнне кадраў. На ф[ронце] народнай асветы адчуваецца [недахоп] кадраў, і ўсякае няправільнае, [непа]грунтаванае зняцце з работы нас[таўніка] будзе на-руку толькі ворагам. У[...] падыход да справы, безумоўна, не [...] ляе барацьбы з варожымі эле[ментамі,] якія праводзяць яшчэ сям-там пад[рыўную] работу ў нашых школах.

Зараз Казлоўскі аслабанен ад ра[боты ў] раёна. Але т. Дзюба ўсё яшчэ б[ез рабо]цы. Мы ўпэўнены, што нарк[ом ас]веты тав. Піваварaў адменіць не[абгрун]таваны, смехатворны загад М[енскага] раёна.

П. КАВАЛ[...]

МУЗЕЙ МАСТАЦКАЙ КЕРАМІКІ

БАРЫСАЎ. Вырабы барысаўскай ганчарнай арцелі славяцца далёка за межамі раёна. Працоўныя ахвотна купляюць мастацка зробленыя жбаны, вазы, вазонныя гаршкі і інш. Вялікім попытам карыстаюцца ўноў асвоеныя арцеллю арыгінальныя вазы, упрыгожаныя лепкай на матывы народных казак.

Сёлета арцель пашырае сваю работу і выпусціць прадукцыі больш чым на поўмільёна рублёў. Да гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота асвойваецца мастацкая пасуда, упрыгожаная малюнкамі і барэльефамі на абаронныя тэмы. Ужо выпушчаны прыгожыя насценныя вазы з барэльефамі: «Конная атака чапаеўцаў», «Чапаеў у баю на чале эскадрона», «Пагранічнікі на варце рубяжоў краіны соцыялізма». Асабліва выл[учаецца] вялікі мастацка зроблены жбан, [упрыго]жаны пяціканечнай чырвонай зо[ркай з] аднаго боку і гербам СССР — з [другога].

Асноўныя мастацкія і скульп[турныя] работы ў арцелі выконвае былы вы[хаванец] дзіцячага дома комсамолец тав. Ру[...]. Для павышэння сваёй кваліфікацы[і ён у] бліжэйшы час выязджае на вучо[бу ў] украінскае керамічнае вучылішча.

У бягучым квартале пры арцелі [адкры]ваецца першы ў Беларусі пастаян[ны спе]цыяльны керамічны музей. Тут буд[уць са]браны больш 200 узораў розных в[ырабаў,] зробленых у арцелі на працягу [...]. Музей пакажа вытворчы шлях [арцелі,] якая ад вытворчасці прымітыўных [гліня]ных тарэлак перайшла да масавага [вы]пуску высокамастацкіх вырабаў.

Героі грамадзянскай вайны

М. В. ФРУНЗЕ

—о—

Г. ШЫГАЛІН.

—о—

Міхаіл Васільевіч Фрунзе, верны сын партыі Леніна — Сталіна, з'яўляецца адным з найбольш таленавітых самародкаў-военачальнікаў і арганізатараў нашай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. З гэтым імем звязаны рад бліскучых перамог Чырвонай Арміі на важнейшых франтах грамадзянскай вайны і амаль усе важнейшыя ваенныя рэформы перыяду 1924—1925 гг.

М. В. Фрунзе прайшоў суровую школу бальшэвіцкага падполля. У 1904 годзе, у 19-гадовым узросце, М. В. Фрунзе далучыўся да бальшэвікоў. Турмы, зверскія збіванні пры арыштах, царскі суд, які двойчы выносіў яму смяротны прыгавор, доўгія пакутныя месяцы турэмнага зняволення ў чаканні кары смерцю, катаржныя работы, ссылка, вандраванні пад чужымі імёнамі, з штомінутнай рызыкай быць схопленым царскімі ахраннікамі, — вось паслужны спіс М. В. Фрунзе, як бальшэвіка-падпольшчыка. Але ўсё гэта не зламала яго жалезнай волі, не змагло прымусіць замоўкнуць палкае сэрца рэволюцыянера. Наадварот, цяжкія пакуты толькі загартоўвалі характар і волю бальшэвіка-ленінца, паслужылі своеасаблівай рэволюцыйнай школай.

Ад пачатку Лютаўскай рэволюцыі да канца жніўня 1917 года М. В. Фрунзе быў арганізатарам і членам Менскага совета рабочых дэпутатаў, старшынёй совета сялянскіх дэпутатаў першага скліканн ня ў Беларусі, арганізатарам з'езда і членам франтавога камітэта армій Заходняга фронта. У дні контррэволюцыйнага карнілаўскага мяцежа ён выконваў адказную ролю — начальніка штаба рэволюцыйных войск Менскага раёна.

Рабочыя і сяляне Совецкай Беларусі ніколі не забудуць светлае аблічча палкага бальшэвіка-ленінца, яго кіпучую дзейнасць па арганізацыі працоўных мас на звяржэнне ўлады капітала, па падрыхтоўцы перамогі паўстаўшага пролетарыята.

Міхаіла Васільевіча ніколі не забудуць і рабочыя горада Шуі, былой Уладзімірскай губерні, дзе ён у жніўні 1917 года быў старшынёй Совета рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў. М. В. Фрунзе памятаюць, як свайго роднага, блізкага друга і рабочыя Масквы. Тут, у дні Вялікай Кастрычніцкай рэволюцыі, ён на чале двухтысячнага атрада з рабочых і салдат Шуйска-Іванаўскага раёна змагаўся з узброенымі сіламі контррэволюцыі. Дарагі і блізкі Міхаіл Васільевіч рабочым Іванава-Вазнесенска, сярод якіх ён палітычна вырас, высунуўся ў першыя рады вялікай партыі Леніна—Сталіна і стаў пасля адным з яе лепшых кіраўнікоў. Тут ён на працягу вясны і лета 1918 г. выконваў вялікую, адказную работу па адначасоваму кіраўніцтву партыйнай арганізацыяй, выканаўчым камітэтам советаў, узброенымі сіламі і прамысловасцю Іванава-Вазнесенскай губерні.

Як ваенны арганізатар вялікага маштабу, М. В. Фрунзе вылучыўся на пасту ваеннага камісара Яраслаўскай ваеннай акругі, на які ён быў назначан пасля ліквідацыі яраслаўскага контррэволюцыйнага паўстання. У Яраслаўлі ён правёў надзвычай складаную работу па мабілізацыі ў Чырвоную Армію рабочых і сялян для барацьбы з узброенымі сіламі контррэволюцыі. Аднак, як не захапляла Міхаіла Васільевіча кіпучая работа, ён увесь час імкнуўся на фронт, да непасрэднай баявой дзейнасці. І гэта яго жаданне хутка ажыццявілася; у канцы снежня 1918 г. ён быў назначан камандуючым 4-й арміяй, якая дзейнічала ў складзе Ўсходняга фронта супроць Калчака.

4-я армія, пад кіраўніцтвам М. В. Фрунзе, на працягу лютага і сакавіка 1919 года дасягнула буйных поспехаў, адкінуўшы белаказакаў за г. Лбішчэнск, які з'яўляўся важным пунктам на шляхах да г. Гур'ева — цэнтра Эмбінскага нафтавага раёна.

У красавіку 1919 г., у момант найвышэйшага развіцця наступлення калчакоўскай арміі і стварыўшайся пагрозы Казані, Сімбірску (Ульянаўску) і Самары (Куйбышаву), трацкісцкае кіраўніцтва Ўсходняга фронта паказала поўную няздольнасць весці рашучую барацьбу з Калчаком. Таму партыя назначае М. В. Фрунзе, як вернага бальшэвіка-ленінца, на пост камандуючага Паўднёвай групай з 4-х армій, прызначаных для ліквідацыі Калчака. У якасці члена РВС гэтай групы быў назначан таксама верны бальшэвік таварыш В. В. Куйбышаў.

Уступіўшы на пасаду камандуючага

Паўднёвай групай, М. В. Фрунзе распрацаваў план разгрому Калчака, у аснову якога былі пакладзены ўказанні таварыша Сталіна і рашэнні VIII з'езда бальшэвіцкай партыі па ваенных пытаннях.

Бугуруслана-Уфімская аперацыя, праведзеная пад кіраўніцтвам М. В. Фрунзе і В. В. Куйбышава, увайшла ў ваенную гісторыю, як адна з самых бліскучых аперацый, у якой былі нанесены знішчальныя ўдары калчакоўскім арміям. За гэту аперацыю Міхаіл Васільевіч быў узнагароджан ордэнам Чырвонага Сцягу.

Бліскучыя ўзоры ваеннага майстэрства М. В. Фрунзе паказаў і ў верасні 1919 г., пры правядзенні аперацыі па акружэнню і знішчэнню паўднёвай калчакоўскай арміі пад камандаваннем генерала Бялова. Магутным ударам чырвоных армій, узначальваемых пролетарскім рэволюцыянерам М. В. Фрунзе, былі знішчаны белагвардзейскія палкі.

Таксама паспяхова, як і пры знішчэнні арміі генерала Бялова, М. В. Фрунзе правёў аперацыю па ліквідацыі Уральскага белага фронта, якую ён закончыў у канцы снежня 1919 года ўзяццем г. Гур'ева і заняццем берагоў Каспійскага мора. У рэзультаце гэтай перамогі Совецкая краіна змагла прыступіць да эксплоатацыі нафтавых крыніц Эмбінскага раёна.

З 15 лютага па жнівень 1920 г. М. В. Фрунзе працаваў у Сярэдняй Азіі. Тут, ва ўмовах складанейшай палітычнай і ваеннай абстаноўкі, ён бліскуча правёў ліквідацыю Семірэчанскага белагвардзейскага фронта, ліквідацыю бухарскага эміра́та, з'явіўся непасрэдным арганізатарам Бухарскай рэспублікі. У Туркестане, таксама як і ў часе Бугуруслана-Уфімскай аперацыі, ён паказаў вялікае ўменне ацэньваць абстаноўку, улаўліваць важнейшыя моманты і ўчасткі ўзброенай барацьбы, сканцэнтроўваючы на іх свае сілы, сваю галоўную ўвагу. Тут, таксама як і пад Уфой і Бугурусланам, М. В. Фрунзе паказаў сябе выдатным палкаводцам.

Наша партыя і совецкі ўрад добра ведалі аб бліскучых поспехах М. В. Фрунзе.

«Не дзіўна таму, — піша таварыш К. Е. Варашылаў, — што ў момант, калі паследыш паўднёвай контррэволюцыі—барон Врангель, які забарыкадаваўся на Крымскім паўвостраве і марыў аб малінавым перазвоне маскоўскіх званоў, вылез з сваёй пасткі і пачаў развіваць паспяховыя аперацыі супроць чырвоных войск, ЦК нашай партыі на чале з Уладзімірам Ільічом успомніў аб М. В. Фрунзе». (К. Е. Варашылаў — «Артыкулы і прамовы», стар. 83).

Найцяжэйшая і ганаровейшая задача канчатковага разгрому контррэволюцыйнай арміі Врангеля ў верасні 1920 г. была ўскладзена на М. В. Фрунзе. Усім вядома, як бліскуча, не гледзячы на велізарныя труднасці, выканаў ён гэтую гістарычную задачу. Гэтыя труднасці, па словах самога М. В. Фрунзе, заключаліся, па-першае, у тым, што ў працэсе падрыхтоўкі апошняга рашучага наступлення «ніякіх тэхнічных сродкаў у войск пад рукой не было, і, па-другое, што работу гэту праводзілі людзі ва ўмовах страшэннай стужы, паўраспрануты і разутыя, пазбаўленыя магчымасці хаця дзе-небудзь абагрэцца і не атрымаўшыя нават гарачай стравы і піцця». Між тым «Перакопскі і Чангарскі перашыйкі і злучаючы іх паўднёвы бераг Сіваша ўяўлялі сабой адну агульную сетку загадзя пабудаваных, умацаваных пазіцый, узмоцненых прыроднымі і штучнымі перашкодамі і загародамі. ...Бетаніраваныя гарматныя загароды ў некалькі радоў, фланкіруючыя пабудовы і акопы, размешчаныя ў цеснай агнявой сувязі, усё гэта ў адной агульнай сістэме стварыла ўмацаваную паласу, недаступную, здавалася-б, для атакі адкрытай сілай». (М. В. Фрунзе — «Выбраныя творы», стар. 122).

Галоўная роля ў атацы Перакопа была ўскладзена на часці 51 стралковай дывізіі пад камандай таварыша Блюхера. «Трэба прызнаць, — піша сам М. В. Фрунзе, — што, сапраўды, на войскі дывізіі ўскладалася задача надзвычайнай труднасці. Трэба было без колькі-небудзь значнай артылерыйскай падрыхтоўкі на самай вузкай прасторы і па абсалютна роўнай пазбаўленай усякіх слядоў мясцовасці атакаваць вельмі ўмацаваную пазіцыю». (М. В. Фрунзе — «Выбраныя творы», стар. 124, 125). Але доблесная 51 стралковая дывізія 9 лістапада 1920 года ўсё-ж авалодала штурмам перакопскім валам і гэтым самым адкрыла шлях у Крым чырвоным арміям Паўднёвага фронта, узначальваемага выдатным чырвоным палкаводцам М. В. Фрунзе.

У сярэдзіне лістапада канчаткова была разгромлена белая армія барона Врангеля — гэты апошні ачаг контррэволюцыі, звязаны цеснымі вузамі з заходнееўрапейскім імперыялізмам, і краіна Советаў змагла прыступіць да вырашэння задач гаспадарчага будаўніцтва.

Пасля ліквідацыі врангелеўскага фронта, М. В. Фрунзе быў назначан упаўнаважаным Рэўваенсовета рэспублікі і камандуючым усімі ўзброенымі сіламі Украіны і Крыма. Тут, таксама як і раней, была маса непачатай работы. Але Міхаіл Васільевіч не спалохаўся труднасцей. З уласцівай яму бальшэвіцкай настойлівасцю і верай у сябе і ў сваю справу ён пачаў велізарную работу па дэмабілізацыі арміі, па ўмацаванню совецкай улады і па аднаўленню гаспадаркі, дабіваючыся ў кароткі тэрмін буйных поспехаў. У той-жа час ён прыступіў да планамернай ліквідацыі бандытызма. У барацьбе з бандытамі тав. Фрунзе не абмяжоўваўся распрацоўкай аператыўных планаў. Ён не раз асабіста выязджаў у найбольш заражаныя бандытызмам раёны, дзе непасрэдна кіраваў барацьбой з імі, падвяргаючы сябе смяротнай небяспецы.

Партыя, рабочыя і сяляне Со[вецкай] Украіны па вартасці ацанілі тален[т] [гэ]та выдатнага чалавека. Аднача́сова [з вы]кананнем абавязкаў камандуючага [узброенымі сіла]мі Украіны і Крыма, М. В. Фрунз[е з'яў]ляўся намеснікам старшыні Соў[нарко]ма Украіны.

У студзені 1924 года спецыяльн[ая ка]місія, назначаная Цэнтральным Ка[мітэтам] партыі, абследавала становішча Чы[рвонай] Арміі. Рэзультаты сваёй работы [ка]мі[сія] далажыла ЦК на двух пленумах — [лю]таўскім і красавіцкім (1924 г.). [Вывады] яе былі сфармуляваны наступным [чынам]:

«Чырвонай Арміі, як арганіза[цыі,] абучанай, палітычна выхаванай і [забяс]печанай мабілізацыйнымі запасамі [на] час у даны час няма. У цяперашнім [яе] выглядзе Чырвоная Армія небоездол[ьна]».

Буйныя недахопы, выяўленыя к[амісіяй] ЦК партыі, у становішчы і стр[уктуры] ўзброеных сіл з'явіліся рэзультата[м шкодна]лога кіраўніцтва здрадніка Троцкага.

Задачу рэарганізацыі Чырвонай [Арміі і] павышэння яе магутнасці і боездол[ьнасці] ЦК нашай партыі ўскладае на тав. [Фрун]зе, назначыўшы яго на адказны п[ост] намеснікам старшыні Рэўваенсовета [СССР.] На гэтым пасту ён правёў каласа[льную] работу па рэарганізацыі ўзброеных [сіл со]вецкай дзяржавы, па ўзмацненню і[х ба]вой гатоўнасці.

Партыя і асабіста таварыш Сталін заўсёды ўдзялялі і ўдзяляюць велі[зарную] ўвагу Чырвонай Арміі, ацанілі нале[жным] чынам работу М. В. Фрунзе, і ў ст[удзені] 1925 г. ён назначаецца Народным [Камі]сарам па Ваенных і Марскіх справ[ах і] Старшынёй Рэўваенсовета Саюза СС[Р. На] гэтым важнейшым пасту Міхаіл Васі[льевіч] праладжае вялікую плённую [работу] па ўзмацненню баявой магутнасці Ч[ырво]най Арміі і па падняццю абароназдол[ьнасці] краіны Советаў.

31 кастрычніка 1925 года смерць [спы]ніла кіпучую плённую дзейнасць [М. В.] Фрунзе. Але велізарныя задачы, які[я ён] ставіў на вырашэнне Міхаіл Васільев[іч у] галіне ваеннага будаўніцтва і ў на[ступ]ныя годы, служылі «нам указаннем[, у] якім напрамку трэба ісці да дасяг[нення] мэт, якія нам дарагі, якім служыў, [для] якіх аддаў усё, што ў яго было леп[шага] ў жыцці, і самое жыццё М. В. Фру[нзе»]. (К. Е. Варашылаў. «Артыкулы і п[рамо]вы», стар. 86).

М. В. Фрунзе заўсёды быў стра[шэнным] бальшэвіком-ленінцам, узорным членам [вя]лікай комуністычнай партыі, лепшы[м з] яе сыноў.

...А-БОЛЬШЭВІЦКУ РЫХТАВАЦЦА ДА ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

У ПОЛАЦКАЙ АКРУЗЕ ...ЭННА РАМАНТУЮЦЬ ТРАКТАРЫ

...10 студзеня Полацкая МТС ...іла Наркамзем, што адраман... 7 трактараў. Камісія-ж па ...ы рамонту трактараў не пры... і яны рамантаваліся аж да ...дзеня. У чым-жа прычына? ...йстэрні пануе непарадак. Па ...некаторых рабочых, яна пера...ся ў магільнік разабраных ча... трактараў. Часткі перамеша... рабочым прыходзіцца траціць ...асу на адшуканне іх. Рабочыя ...завалены брудам і розным ... У поршневыя цыліндры трак...ярэдка пападаюць гайкі, жа... стружкі і іншае. Такія факты ...інакш разглядаць, як шкод...

Незагружанасць рабочых, ...а, адсутнасць клопатаў аб ра... — а як вынік гэтага — маса...кучасць, — зрываюць рамон...аботы, прыводзяць да нізка...а рамонту машын.

...ычай вялікая цякучасць рабо...глядаецца ў брыгадзе Васіль...кая рамантуе заднія масты. ...дзень тут змяняюцца людзі і ...асці ніхто не адказвае за ра... іншых брыгадах не лепш. З ...рабочым не выпісваюцца на...а наступны дзень. Рачіцай ...іры доўга думаюць над тым, ...му рабіць. Такая безадказ...рыводзіць да таго, што якасць ...таваных трактараў вельмі ... Пры праверцы аказалася, што ...іх трактарах цякуць радыятары, ...грукат у матарах, наглядаец...ланне поршняў і т. д.

...одцы. Расонская МТС план ра...трактараў выканала на 54,5 ...а, а ў сапраўднасці тут да... так. Трактары адрамантава...аякасна. Рамонтныя работы ...ні арганізаваны вельмі дрэн...оты праходзяць у адну змену ...істычнае спаборніцтва паміж ...мі не арганізавана. Пастаян...монтных рабочых тут мала. Не

закончыўшы рамонт аднаго трактара, група рабочых кідае работу ў МТС, а на яе месца прыходзіць другая. Такім чынам майстэрня ператварылася ў праходны двор.

Многія дырэктары МТС Полацкай акругі спасылаюцца на тое, што рамонт зацягваецца толькі з-за недахвату запасных частак. Між тым у кожнай МТС можна знайсці вельмі многа набытых запасных частак, на закупку якіх затрачаны вялікія сумы грошай. Большасць гэтых частак непрыгодна для трактараў. Выдаткаванне сродкаў на закупку іх прывяло да таго, што зараз у МТС не хапае грошай для набыцця запасных частак, якія сапраўды неабходны для рамонту трактараў.

Такое становішча атрымалася ў Ветрынскай МТС, якая загрузіла непрыгоднымі часткамі склады, а патрэбных частак не набыла. Рамонт трактараў тут праходзіць у непрыстасаваным, вельмі цесным памяшканні. Дырэкцыя мала клапоціцца аб людзях, не паляпшае ўмоў працы нават для тых рабочых, якія па некалькі год працуюць на рамонце трактараў. Прагулы рабочых — вельмі частая з'ява. Так, за студзень, прагулы складалі каля 600 рабочых гадзін.

Кантролю за ходам рамонту трактараў няма. Нядаўна МТС атрымала з Лепельскай МТМ з расточкі каленчатыя валы, якія аказаліся расточаны мі шкоднікі. Не праверыўшы, іх паставілі ў трактары. У выніку — тры адрамантаваныя трактары прыйшлося разабраць і паставіць на паўторны рамонт.

Не лепшае становішча з рамонтам трактараў і ў Бельскай, Дрысенскай і іншых МТС акругі. У выніку, па акрузе на 1 лютага план рамонту трактараў выканан толькі на 46,6 проц.

Ал. ЖЫХАРАЎ.

...АТОВЫ ДА ВЫЕЗДУ Ў ПОЛЕ

...калгаснікі нашай сельскагаспа...арцелі ўключыліся ў сацыялі... спаборніцтва за высокі ўра...938 года. Брыгада з брыгадаю, ...а звяном, калгаснік з калгасні...ключылі дагаворы на лепшую ...оўку і правядзенне сяўбы, на ...не сталінскага ўраджаю па ...льтурах.

...цыялістычнае спаборніцтва мы ...лі суседні калгас імя Ежова. ...абавязацельствы мы выконва...праве, каб пры поўным узбра...строць веснавую сяўбу першага ...дняй сталінскай пяцігодкі.

... поўнасцю засыпана і ачышча...нне. Усё насенне гатунковае, ...рую ўсхожасць, даведзена да ...ай кандыцыі. Гэтымі днямі аб... насенне ільну таксама на га...е.

...гаспадарчы інвентар поўнас...амантаваны. Стаяць спраўныя ...бароны, сеялкі, калёсы. Хоць ...можна выязджаць у поле. Якасць ... добрая.

...ую ўвагу звярнулі на падрых...цягавай сілы. Слабыя коні па...ы на адпачынак, за імі нала...епшы догляд. Вясной усе коні ...ь у поле ў добрай укормле...На час сяўбы мы пакінулі леп...м як грубы, так і канцэнтра...

...тага часу на поле ўжо вывезе... вазоў гною і столькі-ж торфу. ...цыі забрана мінеральнае ўгна...енне. Звенні сабралі паўтары тоны попелу і шэсць цэнтнераў курынага памёту.

На ўсіх работах па падрыхтоўцы да сяўбы калгаснікі паказваюць узоры сапраўднай стаханаўскай працы. Яны добра ведаюць, што поспех барацьбы за ўраджай залежыць ад таго, як падрыхтуюцца да сяўбы. Таму яны самі правяраюць становішча захавання насення, якасць рамонту інвентару, догляд коней і т. д.

Асаблівая актыўнасць назіраецца ў ільнаводчых звеннях. У кожнай брыгадзе нашага калгаса арганізаваны 4 звяны. Кожнае звяно адно перад другім імкнецца больш сабраць попелу, курынага памёту, загатовіць мінеральных угнаенняў, каб лепш угноіць глебу і атрымаць найвышэйшы ў калгасе ўраджай. Стаханаўцы Сцяпан Чмыроў, Нікіта Кандрацьеў, Анюта Мініна, Ганна Ісачэнка, Платон Баркоў, Міхаіл Мінін і дзесяткі іншых калгаснікаў змагаюцца за 10 і больш цэнтнераў ільнавалакна з гектара, за высокі ўраджай усіх зернавых.

Вечарамі калгаснікі збіраюцца па брыгадах, вывучаюць агратэхніку высокага ўраджаю. Усіх брыгад у калгасе тры і ў кожнай арганізаваны агратэхнічны гурток, які наведваюць усе калгаснікі.

Екацярына Фёдараўна МІНІНА,
старшыня калгаса «Май», Глыбочыцкага сельсовета, Чачэрскага раёна.

...амплектаванне МТС кіруючымі кадрамі

...ая работа праведзена за апош...па ўкамплектаванню МТС рэс... кіруючымі кадрамі. ...200 МТС укамплектаваны дырэк...сярод іх многа людзей, вылуча...нізавой савецкай і калгаснай ра...

...сей Данілавіч Хвалей, 1907 года ...ння, у мінулым трактарыст і ...к МТС, прызначан дырэктарам ...ганізаванай Забалоцкай МТС, ...скага раёна. Былы батрак, арга...) першага ў Смалявіцкім раёне ...ольскага калгаса тав. Волк, які ...ні час працаваў сакратаром рай...комсамола, цяпер працуе дырэк...другой Смалявіцкай МТС.

...бед Панцялей — былы батрак і ..., сельскі пісьманосец, старшы...лгаса, памочнік дырэктара МТС па палітчасці — прызначан дырэктарам Комунараўскай МТС, Уваравінкага раёна. Дырэктарам новаарганізаванай Фаніпальскай МТС прызначан старшыня Фаніпальскага сельсовета тав. Сушкевіч. У новаарганізаваныя МТС у якасці дырэктароў накіраваны таксама 44 студэнты-выпускнікі вышэйшай камуністычнай сельскагаспадарчай школы Беларусі.

Далёка не закончан яшчэ падбор намеснікаў дырэктароў МТС па разліках з калгасамі і памочнікаў дырэктароў па палітчасці. 29 МТС яшчэ не маюць старшых аграномаў. Адчуваецца востры недахват участковых аграномаў і інжынераў. У 40 МТС няма бухгалтараў. Справай падрыхтоўкі гэтай катэгорыі работнікаў для МТС ніхто не займаецца. (БЕЛТА).

Завозяць нягоднае насенне

...асы Чашніцкага раёна павінны ...ь у гэтым годзе гатунковым ...ем 220 гектараў ячменю, 930 ...аў пшаніцы і 1.000 гектараў ... Звычайнае насенне трэба абмя...на гатунковае на складах «За...но», але абмен не робіцца з ...ны — дастаўленыя на склады ...зярно» 4 вагоны ячменю і 4 ... пшаніцы не адпавядаюць па... кандыцыям. Насенне вельмі ...ай вільготнасці — 17 проц., а ... пастановы СНК СССР ад 3 сту...1938 года, вільготнасць насен... павінна перавышаць 15 проц.

Беларуская кантора «Заготзярно» не так даўно папярэдзіла склады каб яны не адпускалі калгасам некандыцыйнае насенне. Праз некалькі дзён, напэўна, забыўшыся аб сваім папярэджанні, кантора «Заготзярно» дасылала непрыгоднае для сяўбы насенне.

Чашніцкі райземаддзел тэлеграфаваў у Наркамзем БССР, што завазімае зярно для абмену непрыгодна для сяўбы. Наркамземам меры пакуль ніякія не прыняты, а непрыгоднае насенне паступае і зараз.

Е. КАЗЛОЎ.

Будаўніцтва ў калгасах

...калгасах БССР разгортваецца новае ...іцтва.

...ета ў калгасах БССР будзе пабуда... 2.170 скотных двароў. 1770 каню... 1190 свінарнікаў.

...блівая ўвага ўдзяляецца будаўніц...ое забяспечыць захаванне ўраджаю. Намечана пабудаваць 1.200 зернасушылак, 520 зернахавалень, 440 ільнасушылак і 1360 крытых такоў і гумнаў.

Намечана таксама пабудаваць 230 клубаў, 1.150 лазняў, 106 дзіцячых ясляў і 120 буравых калодзежаў.

(БЕЛТА).

Лепшая стаханаўка панчошнага цэха віцебскай трыкатажнай фабрыкі імя Клары Цэткін тав. Н. Ф. Рудзенкова пачала працаваць на 4 станках, выконваючы норму на 136 проц. На здымку: тав. Н. Ф. Рудзенкова за работай. Фота С. Грыпа.

Стаханаўскі месячнік загатовак і вывазкі лесу

СПАБОРНІЦТВА НА ЛЕСАВЫВАЗЦЫ

Калгасы Ветрынскага раёна шырока разгарнулі сацыялістычнае спаборніцтва за датэрміновае выкананне квартальнага плана загатовак і вывазкі лесу. На 1 лютага план і квартала выканан на загатоўках на 67,8 процанта і па вывазцы — на 66,7 процанта.

Ініцыятарам сацыялістычнага спаборніцтва з'явіўся калгас імя Кірава, Астроўшчынскага сельсовета (старшыня Кузьміч), які 25 студзеня закончыў квартальны план і да 28 студзеня загатовіў і вывез звыш плана 100 кубаметраў лесу.

Услед за калгасам імя Кірава датэрмінова выканалі план калгасы: імя Кірава, Заскарскага сельсовета, імя Калініна, Семянецкага сельсовета, «Першае мая», Вароніцкага сельсовета.

Асноўны пункт лесанарыхтовак — Бецкі лес, Семянецкага сельсовета. Тут сканцэнтравана каля 400 лесарубаў і возчыкаў. Для іх арганізаваны буфеты, кухня, ёсць літаратура, радыё, патэфон і т. д. [illegible]

[illegible] стаханаўцы-тысячнікі — лесарубы тт. Шніпаў, Сокалаў, браты Лемчанкі і інш.

Лесарубы і возчыкі Ветрынскага раёна змагаюцца за датэрміновае выкананне і перавыкананне квартальнага плана, каб мець магчымасць своечасова паставіць коней на адпачынак перад веснавой сяўбой.

А. ГРЫНБЛАТ.

ПРАСТОІ АЎТАТРАНСПАРТА

КРУПКІ. На 5 лютага Ухвальскі механізаваны лесапункт вывез 5.500 кубаметраў драўніны — 12,2 процанта квартальнага плана. Ганебнае адставанне пункта тлумачыцца вялікімі прастоямі аўтамашын і трактараў.

У студзені, напрыклад, трактар № 1 прастаяў 13 рабочых змен з-за адсутнасці грузчыкаў, 7 дзён ён знаходзіўся ў рамонце. За ўвесь месяц ён вывез 973 кубаметры пры заданні ў 2.500. Вадзіцелі гэтага трактара тт. Курпаеў і Адамовіч з'яўляюцца стаханаўцамі. У іх не было ні адной аварыі. Але кіраўнікі механізаванага пункта не ствараюць ім неабходных умоў для стаханаўскай работы.

ЛІСТАВЫ.

СТАХАНАЎЦЫ ЛЕСАЗАГАТОВАК

УЗДА. У першыя дні стаханаўскага месячніка многія лесарубы паказваюць узоры стаханаўскай работы. 6 лютага лесарубы Астрэйка Еўгеній і Мікула Сямён, працуючы лучковай пілой, выканалі сваю дзенную норму на 570 процантаў. Яны загатовілі разам 79,73 кубаметра драўніны. Лесарубы Маславік Кастусь і Чыгір Міхась далі 68,25 кубаметра—485 процантаў нормы.

На асобных участках многа лесарубаў выконваюць 2—3 нормы ў дзень. Па-стаханаўску працуюць і некаторыя возчыкі. Напрыклад, Аксенчык Іван і Андрыеўскі Нікалай на адлегласці 8 кіламетраў пры норме вывазкі на аднаго каня 6,98 кубаметра вывозяць 26,42 кубаметра.

М. КАРАЛЕЦКІ.

РАШУЧА ПАЛЕПШЫЦЬ РАБОТУ КАЛГАСНЫХ КАС УЗАЕМАДАПАМОГІ

Спакойную і шчаслівую старасць забяспечвае савецкім грамадзянам Сталінская Канстытуцыя. [illegible]

Зусім іншая стала жыццё ў калгасах. Сталінскім статутам сельскагаспадарчай арцелі прадугледжаны клопаты аб састарэлых, аб інвалідах і г. д. Згодна статута сельскагаспадарчай арцелі, па рашэнню агульнага сходу, у кожным калгасе павінен складацца фонд дапамогі інвалідам, старым, часова згубіўшым працаздольнасць, на ўтрыманне дзяцей-сірот, ясляў і інш. [illegible]

[illegible]

Калгасныя касы ўзаемадапамогі, праводзячы сваю работу па паляпшэнню матэрыяльна-бытавых умоў калгаснікаў і калгасніц, гэтым самым садзейнічаюць арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню калгасаў. Не выпадкова, праводзячы сваю шкодніцкую работу ў калгасным будаўніцтве, ворагі народа ўсімі сіламі намагаліся сарваць работу калгасных кас узаемадапамогі.

Народны камісарыят земляробства і Наркамсабес Беларусі, адзначаючы зусім дрэнную работу кас у радзе раёнаў і калгасаў, прапанавалі ўсім праўленням калгасаў і калгасных кас узаемадапамогі, раённым зямельным органам (райза і МТС) і аддзелам сацыяльнага забеспячэння прыняць неадкладныя меры па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў рабоце кас. Касы ўзаемадапамогі неадкладна павінны быць арганізаваны пры ўсіх калгасах, пад іх трэба падвесці моцную матэрыяльную базу.

Між тым, рад раёнаў, калгасаў яшчэ да гэтага часу не прыступілі да гэтай найважнай работы па арганізацыі і ўмацаванню кас. Напрыклад, па Дрыбінскаму, Смалявіцкаму, Будакашалёўскаму, Хоцімскаму і Касцюковіцкаму раёнах касы амаль зусім не арганізаваны. У Рэчыцкім раёне

[illegible]

... калгаса «Комунар», Кабыльніцкага сельсовета (Лёзненскі раён), у выдачай даведцы сіраце Скрадзеру піша: «Касы не існуе, а таму дапамогі сіраце Скрадзеру калгас аказаць не можа». Гэта праўленне калгаса зусім забыла пра сталінскі статут сельгасарцелі, у якім прадугледжана выдзяленне сродкаў на забеспячэнне дзяцей-сірот, забыла на свой абавязак арганізаваць касу ўзаемадапамогі.

Зараз заканчваецца размеркаванне ўраджаю. Гэты перыяд з'яўляецца асабліва адказным у арганізацыйным умацаванні кас, падвядзенні пад іх моцнай матэрыяльнай базы.

Трэба неадкладна арганізаваць касы пры тых калгасах, дзе яны яшчэ не арганізаваны. Зараз-жа прыступіць да поўнага збору ўступных і членскіх узносаў ад калгаснікаў, пагасіць усю запазычанасць касам за мінулыя годы і перадаць касам ад калгасаў частку фондаў у памерах, устаноўленых агульнымі сходамі і складаемых калгасамі ў адпаведнасці з § 11 п. «в» Прыкладнага статута сельгасарцелі.

Ніводнага калгаса без калгаснай касы ўзаемадапамогі! Ніводнай касы без моцнай матэрыяльнай базы!

В. ДЗЯТЛЮЎ.

Сяўба па метаду Камышчанкі

—о—

А. САЎЧАНКА-БЕЛЬСКІ

Кандыдат сельскагаспадарчых навук

—о—

Агульнавядомы поспехі механізацыі сацыялістычнай сельскай гаспадаркі. На палях калгасаў і саўгасаў працуюць дзесяткі тысяч такіх выдатных складаных машын, як камбайны, трактары, ільнацерабілкі, бульбакапалкі і іншыя.

На гэтым фоне трэба лічыць ненармальным тое, што прагрэс сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва амаль не закрануў пасеўных машын. Змяняліся знадворныя формы сеялак, паляпшаліся асобныя дэталі, павялічваўся захват, выпушчаны трактарныя сеялкі. Але прынцып сяўбы аставаўся нязменным на працягу доўгіх год.

Між тым прынцып работы радавых сеялак вельмі далёкі ад дасканаласці. Звычайная радковая сяўба мае, зразумела, велізарную перавагу перад раскідной. Але ўсё-ж радковая сяўба і радковыя сеялкі не могуць поўнасцю задаволіць новых, павышаных патрабаванняў стаханаўскай агратэхнікі. Радковая сяўба зернавых не адпавядае і асаблівасцям біялогіі гэтых культур.

У звычайных сеялках самавольна ўстаноўлены міжраддзі шырынёй у 13—15 сантыметраў. Пры гэтых міжраддзях расліны пшаніцы, аўса, ячменю выкарыстоўваюць далёка не ўсю пасеўную плошчу, падрыхтаваную для іх. Да 30 процантаў поля ў вытворчасці ўраджаю не прымае ўдзелу. У залішне шырокіх міжраддзях развіваецца пустазелле. Міжраддзі пакрываюцца глыбокімі трэшчынамі, іх высушваюць прамыя сонечныя прамені, парушаецца як паветраны, так і водны рэжым глебы.

Занадта густое размяшчэнне раслін у радках пры звычайнай радковай сяўбе і існуючых нормах высеву выклікае прыгнечанне адных раслін другімі. У пасевах зернавых адбываецца тое-ж з'явішча, якое можна наглядаць у радках буракоў, калі своечасова не праведзена прарыўка. Вядома, што ў такіх выпадках ураджай атрымліваецца вельмі дрэнны. У зернавых культур пры звычайных спосабах пасеву да 30 проц. раслін з ліку ўзышоўшых не развіваюцца і не прыносяць ураджаю.

Гэтых недахопаў не мае новы, навуковы метад сяўбы, прапанаваны аграномам Д. Е. Камышчанкам і правераны яшчэ вясною 1936 года на практыцы ў калгасах Карсунскага раёна, Кіеўскай вобласці.

Тав. Камышчанка, распрацоўваючы новы метад сяўбы, выходзіў з прынцыпу стаханаўскай агратэхнікі, апіраўся на бліскучы вопыт Марыі Дземчанка, Анны Кашавой і іншых майстроў ураджайнасці.

Стаханаўцы ў цэнтр увагі ставяць клопаты аб кожнай расліне. Яны ствараюць для раслін найбольш спрыяючыя ўмовы развіцця, дабіваюцца, каб уся плошча высокакультурнага ворыва, старанна падрыхтаванага для пасеву, уся да апошняга сантыметра прымала-б удзел у стварэнні ўраджаю.

Выключную ўвагу аддаюць стаханаўцы плошчам харчавання раслін, бо плошча харчавання—рашаючая ўмова для правільнага развіцця, а значыць — і ўраджаю кожнай асобнай расліны.

Асаблівую ўвагу звярачае на плошчу харчавання расліны і Д. Е. Камышчанка. Пры сяўбе новымі сеялкамі яго канструкцыі расліны размяшчаюцца па ўсяму полю роўнамерна, бо пры аднолькавай ці некалькі зменшанай норме высеву, супроць звычайнай, міжраддзі ў гэтых сеялках прыняты ў 6,5 сант. або 7,5 сантыметра.

Насенне ў радках размяшчаецца на 5—6 сантыметраў адно ад другога. Значыць, для кожнай асобнай расліны ствараецца плошча харчавання, прыкладна, у 30 кв. сантыметраў, прычым плошча гэта мае форму або прамавугольніка, або квадрата.

Неразрыўна звязана з новым парадкам размяшчэння насення па полю і другая асаблівасць навуковых метадаў сяўбы і новых сеялак канструкцыі Д. Е. Камышчанкі — актыўная задзелка насення. Як вядома, сашнікі ўсіх тыпаў — анкерныя, дыскавыя, еўрапейскія — задзелваюць насенне ў глебу беспарадачна, самацёкам. Зерне пападае на розную глыбіню і прыкрываецца верхнімі, падсохшымі часцінкамі глебы.

У новых сеялках пастаўлены сашнікі актыўнага дзеяння. Гэтыя сашнікі маюць з абодвух бакоў асобныя крыльцы з поўадвальнымі адгібамі ў бакі. Крыльцы сваімі адвальцамі выразаюць з сценак баразнавага канальчыка вільготныя пласты зямлі. Зерне, упаўшае на дно баразнавага канальчыка, як кажуць, «зашываецца» вільготным пластом зямлі.

Вопыт паказаў, што пры рабоце новых сеялак на культурных глебах на паверхні зямлі не астаецца, літаральна, ні аднаго зярняці. Калгаснікі гавораць, што пасля сеялкі Камышчанкі галкам на полі няма чаго рабіць.

Завод «Красная звезда» летась выпусціў звыш 4.000 новых трактарных сеялак канструкцыі Д. Е. Камышчанкі пад маркай СКТ-52.

Вясной 1937 года камісія ў складзе прадстаўнікоў завода «Красная звезда», аграномаў, інжынераў, калгаснікаў выпрабавала 20 сеялак СКТ-52. У сваіх вывадах камісія запісала: «У гаспадарчых умовах калгасаў Карсунскага раёна, сеялкі СКТ-52 працавалі зусім здавальняюча. Пасля праходу сеялак зусім не астаецца незадзеланага насення. На культурных і добра апрацаваных глебах сеялкі могуць быць добра выкарыстаны».

На вопыце некалькіх тысяч калгасаў з усёй нагляднасцю даказана, што на культурных землях новыя сеялкі забяспечваюць прыбаўку ўраджаю ў 2—3 і больш цэнтнераў з гектара. У адным толькі Карсунскім раёне, Кіеўскай вобласці, калгасы, дзякуючы новым сеялкам, атрымалі ў 1937 годзе звыш 175 тысяч пудоў дадатковага ўраджаю.

Аўтара новых навуковых метадаў сяўбы і канструктара новых сеялак тав. Камышчанку працоўныя Кіеўскай вобласці выбралі дэпутатам Вярхоўнага Совета. Хата-лабараторыя, у якой тав. Камышчанка пачаў свае вопыты, за 2 годы, пры падтрыманні партыі і ўрада, вырасла ў навуковую ўстанову саюзнага значэння—у інстытут навуковых метадаў сяўбы.

Інстытут навуковых метадаў сяўбы ў 1938 годзе, таксама як і ў мінулым, будзе разам з калгаснікамі, з аграномамі нястомна змагацца за ўкараненне навуковых метадаў сяўбы і высокія ўраджаі.

Надыходзячай вясной на палі калгасаў выйдуць не толькі тысячы новых зернавых сеялак, але і першыя дзесяткі і сотні новых сеялак для тэхнічных культур, для буракоў, ільну і бавоўны.

Для калгасаў БССР новыя ільняныя сеялкі павінны мець асаблівую цікавасць. Рабочыя органы гэтых сеялак — сашнікі спецыяльнай канструкцыі—распырскваюць насенне пад зямлёй. Насенне кладзецца роўнай лентай шырынёй у 10 сантыметраў і пакрываецца вільготным пластом глебы. Абарочванне глебы пры сяўбе не адбываецца, а значыць, не губляецца і вільгаць.

Сашнікі на раме сеялкі размешчаны ў два рады такім чынам, што захват аднаго дакладна прымыкае да захвату другога. Атрымліваецца суцэльны пасеў, без радкоў і міжраддзяў. Размяшчэнне насення ільну па полю такое, якога настойліва дабіваюцца стаханаўцы ільнаводства. Вядома, што іх не задавольвае радковая сяўба. Некаторыя з майстроў высокіх ураджаяў былі вымушаны нават прыбягаць да вельмі недасканалай, раскідной сяўбы, каб дабіцца неабходнай гушчыні ільну, каб знішчыць міжраддзе — немінучае пры сяўбе радковымі сеялкамі і зусім лішняе паводле аграбіялагічнага пагляду.

Новыя ільняныя сеялкі былі выпрабаваны ў 1937 годзе на палях калгасаў у Кіеўскай вобласці. Па меры развіцця пасеваў усё больш відавочнай станавілася перавага новых сеялак. Напрыклад, у калгасе «Новае жыццё», Макараўскага раёна, да чэрвеня пасевы новай сеялкай нават па знадворнаму выгляду рэзка адрозніваліся ад кантрольных. Яны былі зялянейшыя, больш выраўнены, больш густыя і высокія. У рэзультаце сабрана з пасеваў, праведзеных новай сеялкай, 5,66 цэнтнера насення з гектара ў сярэднім — на 25 проц. больш, чым пры звычайнай радковай сяўбе і 28,8 цэнтнера саломкі — на 22 проц. больш, чым пры радковай.

Аналагічныя рэзультаты атрыманы і ў двух іншых калгасах, дзе выпрабоўваліся сеялкі. Гэтыя-ж сеялкі аказаліся зусім прыгоднымі і для сяўбы канапель. Ураджайнасць насення і саломкі канапель таксама ўзрастала на 25—30 проц. супроць радковай.

Прыведзеныя лічбы даволі красамоўныя. Наркамзем БССР, калгасы і саўгасы Беларусі, якія маюць нямала культурных, добра апрацаваных зямель, павінны ў бягучым годзе шырока праверыць навуковыя метады сяўбы. Неабходна выпрабаваць на палях Беларусі і новыя зернавыя сеялкі апошняга выпуску — СКТ-52-2 і, што асабліва важна,—новыя ільняныя сеялкі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ ПАДЗЕЙ У ГЕРМАНІІ

ПАРЫЖ, 7 лютага. (БЕЛТА). Газета «Тан» прысвячае карэспандэнцыю крызісу гітлераўскага рэжыму. Карэспандэнцыя так апісвае развіццё грымных падзей:

«Вядома, што Гітлер штогодна з прычыны гадавіны 30 студзеня (дня прыходу да ўлады) выступае з прамовай, прысвечанай палітычнай праграме на надыходзячы год. У сувязі з гэтым на працягу студзеня ў яго адбываюцца звычайна ўсякія парады і гутаркі з прадстаўнікамі розных груп і розных галін гаспадаркі. У бягучым годзе студзеньскія перагаворы былі асабліва бурнымі. Рэйхсвер патрабаваў, з аднаго боку, адстаўкі ваеннага міністра фон Бломберга, і, з другога — канцэнтрацыі ў руках вярхоўнага камандуючага арміяй усёй улады над арміяй, флотам і авіяцыяй. Больш таго, кіраўнікі рэйхсвера ў часе іх сустрэчы з Гітлерам востра крытыкавалі знешнепалітычную арыентацыю Германіі і выказаліся супроць цеснага ваеннага супрацоўніцтва з Італіяй і Японіяй і бяццам-бы таксама супроць інтэрвенцыі ў Іспаніі.

Некалькі пазней да Гітлера прыбылі прадстаўнікі германскай прамысловасці. Яны рэзка крытыкавалі сістэму эканамічнай аўтаркіі (эканамічнай незалежнасці ад іншых краін), праводзімую Герынгам. Прадстаўнікі Рурскага раёна выказалі незадавальненне дзейнасцю створанай кампаніі «Горные заводы Германа Геринг». Апрача таго, прадстаўнікі аграрыяў заявілі, што 4-гадовы план Герынга зруйнаваў германскае земляробства.

Гітлер усе гэтыя заявы выслухаў, не даючы на іх ніякага адказу.

Атмасфера асабліва накалілася ў апошні тыдзень.

27 студзеня па Берліну распаўсюдзілася чутка, — працягвае газета, — што паліцыя арыштавала групу афіцэраў. У Берліне стварылася абстаноўка трывогі. Камандуючы арміяй генерал Фрыч склікаў у сябе іншых генералаў для таго, каб разам з імі вызначыць і намеціць план супрацьдзеяння наступленню гестапо. 28 студзеня раніцою рота рэйхсвера заняла памяшканне паліцыі на № 64, на Вільгельмштрасе, непадалёку ад канцылярыі Гітлера. Гэтым жэстам генерал Фрыч імкнуўся паказаць кіраўніку гестапо Гімлеру, што ён гатоў аказаць супраціўленне, гатоў адказаць на сілу сілай. Адначасова былі прыняты меры да таго, каб некаторыя стратэгічныя пункты сталіцы не былі захоплены гестапо.

Дні 28 і 29 студзеня праходзілі ў Берліне ў абстаноўцы тэрору. Значны лік відных асоб, больш ці менш замешаных у змовах генералаў, раптам пакінулі сталіцу. Вечарам 29 студзеня стала вядома, што Гітлер прыняў адстаўку Бломберга, якую патрабаваў рэйхсвер, але адначасова паліцыя заявіла аб адстаўцы генерала Фрыча. У далейшым Гітлерам былі прыняты арганізацыйныя меры, усім вядомыя з прэсы».

*

ЛОНДАН, 7 лютага. (БЕЛТА). Берлінскі карэспандэнт газеты «Дэйлі геральд» паведамляе, што ў германскай арміі спешна праводзяцца масавыя чысткі. Больш 180 вышэйшых афіцэраў арыштаваны, і арышты адбываюцца па ўсёй краіне.

*

ПРАГА, 8 лютага. (БЕЛТА). Рабочая газета «Гало новіны» паведамляе некаторыя падрабязнасці аб падзеях, якія адбываюцца ў фашысцкай Германіі. У цэлым радзе месц, піша газета, стварылася вельмі напружанае становішча. У некаторых гарадах узніклі вулічныя беспарадкі, дэманстрацыі і т. п.

Кітайская сялянка з ваколіц Кантона. (СФ).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

ЛОНДАН, 7 лютага. (БЕЛТА). Згодна кітайскіх паведамленняў, кітайскія войскі пачалі паспяховае флангавае наступленне на ўсход у напрамку да Цзяньцзінь-Пукоускай чыгункі з некалькіх пунктаў, размешчаных паміж Нанкінам і Ойш-Янам. Карэспандэнт газеты «Таймс» адзначае, што гэта аперацыя кітайскіх войск адцягвае шмат увагі ў японцаў і паспяхова пасоўваецца на поўнач.

У раёне на поўдзень ад Нанкіна кітайскія войскі ў некалькіх напрамках пачалі контрнаступленне. Яны зноў узялі горад Ванчжы (у 20 кілометрах на поўдзень ад Уху). Пасля ўзяцця кітайцамі Ваньчжы японцы пачалі ўзмоцненыя атакі на Фаньчан (на паўднёва-заходней Уху). Бой ідуць паміж Фаньчанам і Уху.

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 7 лютага. (БЕЛТА). Партызанскія палкі ў тылу ў японцаў у правінцыі Шаньсі не спыняюцца ні на адзін дзень. Буйныя ваенныя аперацыі адбываюцца ў паветах Мынсянь і Юйсянь (на паўночны ўсход ад Тайюані), куды японцы сцягнулі некалькі тысяч войск.

*

4 лютага дзесяць японскіх грузавікоў, следаваўшых з салдатамі па дарозе Госянь-Ішань (паўночная частка правінцыі Шаньсі), нарваліся на засаду кітайскіх партызан. Не гледзячы на падмацаванне з Ішаньпіна, японцы змушаны былі адступіць. У часе бою японцы страцілі забітымі больш 100 чалавек. Партызанамі разбураны 6 японскіх грузавікоў і захоплена шмат вінтовак.

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

ЛОНДАН, 7 лютага. (БЕЛТА). Ганконгскі карэспандэнт газеты «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» паведамляе, што 6 лютага японцы тры разы прабавалі высадзіць свае дэсанты на астравах у вусці Жамчужнай ракі, паўднёвей Кантона. Высадцы дэсантаў перашкодзілі кітайскія войскі.

РАШЭННЕ УРАДА АБ ПАСЫЛЦЫ ДА КРЫГІ ПАПАНІНА ЛЕДАКОЛА „МУРМАН"

Дадаткова да гідраграфічнага бота «Мурманец», ледакола «Таймыр», які знаходзіцца на шляху да дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс», і да ледакола «Ермак», які ў бліжэйшыя дні выходзіць з Ленінграда, урад 7 лютага адправіў для работ па зняццю мужнай чацвёркі папанінцаў ледакол «Мурман». Ледакол мае вялікі запас вугалю і шасцімесячны запас харчавання.

На борту «Мурмана» знаходзяцца два самалёты: лыжны «Р-5» і амфібія «Ш-2», здольныя садзіцца як на лёд, так і на ваду. Абодва самалёты пагружаны ў трум, што абсалютна адхіляе небяспеку пашкоджання іх ва ўмовах працяглых у Баранцавым і Грэнландскім марах штормаў. Канструкцыя «Мурмана» дазваляе рабіць хуткую зборку самалётаў на палубе ледакола сіламі лётнага складу і экіпажа.

Капітанам «Мурмана» назначан добра ведаючы Грэнландскае мора былы капітан ледакола «Таймыр» тав. Котцаў І. Ф. Яго памочнікам ідзе капітан «Мурмана» тав. Ушакоў В. Д. Камісарам паходу назначан тав. Пукаў А. І. Пілатаваць самалёты будуць лётчыкі тт. Чарапічны І. І. і Карабанаў І. В.

7 лютага ў 13 гадзін 20 мінут «Мурман» вышаў у мора з Мурманска. (БЕЛТА).

„МУРМАНЕЦ"—У ДРЭЙФЕ

Учора ад капітана вартавога судна «Мурманец» тав. Ульянава ў Маскве атрыманы наступныя радыёграмы:

«7 лютага, 3 гадзіны. Судно знаходзіцца ў сцісканні, дрэйфуе на захад. Вецер усходні ў 8 балаў, тэмпература паветра мінус 7°».

«7 лютага, 10 гадзін. Знаходзімся ў сцісканні, моцны шторм ад 10 да 11 балаў. Снег, пурга. Пачынае пракатвацца невялікая зыб».

«7 лютага, 12 гадзін. Вецер парывамі сілай у 12 балаў. Пашоў снег. Тэмпература мінус 10 градусаў. Пракатваецца лёгкая зыб. Сцісканне грунтоўнае, небяспека не пагражае. Каардынаты: 70 градусаў 24 мінуты паўночнай шыраты і 8 градусаў заходняй даўгаты». (БЕЛТА).

РАДЫЁГРАМЫ З „ТАЙМЫРА"

ЛЕДАКОЛЬНЫ ПАРАХОД «ТАЙМЫР» ТРЫМАЕ МОЦНУЮ СУВЯЗЬ З МАСКВОЙ

Учора, 7 лютага, у 6 гадзін раніцы кіраўнік экспедыцыі на «Таймыры» тав. Остальцэў паведаміў:

«Нашы каардынаты 72 градусы 27 мінут паўночнай шыраты і 13 градусаў 35 мінут усходняй даўгаты. Вецер заходне-паўночна-заходні сілай у 6 балаў. Тэмпература паветра плюс 1,1 градуса, тэмпература вады плюс 4,9 градуса. Хваляванне ўзмацняецца. Груз у парадку».

Але чым далей на захад прасоўваўся «Таймыр», тым складаней станавілася метэаралагічная абстаноўка. 7 лютага ў поўдзень «Таймыр» знаходзіўся на 12 градусаў 16 мінут усходняй даўгаты і 72 градусы 37 мінут паўночнай шыраты. Дуў парывамі паўночна-заходні вецер сілай у 7 балаў. Па паведамленню тав. Остальцэва «карабль кладзе да 45°». У сувязі з пагаршэннем пагоды «Таймыр» збавіў ход да 3,2 мілі (марская міля — 1,8 клм.) у гадзіну. Не гледзячы на штормавыя ўмовы плавання, на караблі ўсё ў парадку. (БЕЛТА).

8 лютага ў Маскве атрыманы наступныя радыёграмы з суднаў, якія накіроўваюцца да крыгі Папаніна:

БОРТ «МУРМАНЦА». 8 лютага, 7 гадзін раніцы. Каардынаты — 70 гр. 06 мін. паўночнай шыраты і 9 гр. заходняй даўгаты. Усходні вецер сілай у 2 балы, значная воблачнасць, тэмпература паветра мінус 4 град.

БОРТ «ТАЙМЫРА». 8 лютага, 12 гадзін. Каардынаты 72 град. 30 мін. паўночнай шыраты і 3 град. усходняй даўгаты. Курс на паўночны захад. Судно ідзе блінчатым ільдом. Ход — 9 вузлоў (вузел — 1,8 км.). Усё добра.

БОРТ «МУРМАНА», 8 лютага. (Радыё). Упэўнена ідзем наперад з хуткасцю 11—12 міль. Надвор'е спрыяе, з берага дуе слабы вецер.

На «Мурмане» пачалося нармальнае карабельнае жыццё. Сёння ў 14 гадзін радысты карабля звязаліся з «Таймырам» і перадаюць яго радыёграмы на мацярык. (БЕЛТА).

КАНЧАЕЦЦА РАМОНТ „ЕРМАКА"

ЛЕНІНГРАД, 7 лютага. (БЕЛТА). Падыходзіць да канца рамонт ледакола «Ермак». Рабочым завода імя Орджанікідзе прышлі на дапамогу рабочыя кранштацкага марскога завода, сотні чырвонафлотцаў Чырвонасцяжнай Балтыкі. З уздымам збіраюць стаханаўцы галоўныя машыны — сэрца карабля. Работа выконваецца брыгадамі ўдвая і ўтрая хутчэй, чым звычайна. Заканчваецца рамонт кацельнага аддзялення. Асталося правесці гідраўлічнае выпрабаванне катлоў і падняцце пару. З энтузіязмам працуюць крэпільшчыкі. Паспяхова праходзіць рамонт падводнай часткі ледакола.

Праверany і адрамантаваны ўжо ўсе навігацыйныя прыборы.

НАДВОР'Е У ГРЭНЛАНДСКІМ МОРЫ

Па вестках Цэнтральнага інстытута надвор'я, 7 лютага ў 20 гадзін у раёне Міг-Бухты, на ўсходнім узбярэжжы Грэнландыі было пасмурна. Дуў паўночна-ўсходні вецер сілай у 7 балаў. Тэмпература паветра — мінус 11 градусаў.

У раёне вострава Ян-Майен у 20 гадзін 7 лютага было таксама пасмурна, ішоў снег. Дуў паўночна-ўсходні вецер сілай у 9 балаў. Тэмпература паветра — 2 градусы мароза.

НАДВОР'Е

У пачатку лютага па БССР стаяла даволі цёплае надвор'е. Асабліва павысілася тэмпература 6 лютага. Найбольш высокая тэмпература была ў Полацку (6 градусаў цяпла) і ў Барысаве (5 градусаў).

Шпарка таяў снег. На палатне чыгункі з'явіліся праталіны. Заспявала сініца.

7 лютага тэмпература знізілася, у бліжэйшыя дні чакаецца пахаладненне. (БЕЛТА).

У гонар XX гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота 6 лютага ў Менску ў парку культуры і адпачынку пачаліся ўсебеларускія калгасныя фізкультурныя спаборніцтвы. **На здымку: т. Л. А. Селях** (калгас «Большэвік», Лагойскага раёна), якая на лыжах за 19 мінут 44 секунды заняла першае месца на дыстанцыі 3 клм. Фото Л. Мазелева (БСФ).

СЕМІНАР ДЛЯ АГІТАТАРАЎ І ПРАПАГАНДЫСТАЎ

У бабруйскім Доме Чырвонай Арміі праведзен семінар для прапагандыстаў, дакладчыкаў і агітатараў часцей гарнізона на тэму: «20 год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота».

Для байцоў і камандзіраў праводзяцца лекцыі і даклады на тэмы: «ВКП(б) — арганізатар і правадыр Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі», «Ленін і Сталін — стваральнікі і арганізатары перамог Чырвонай Арміі», «Варашылаў — вялікі пролетарскі палкаводзец».

Удзельнікі грамадзянскай вайны выступаюць з успамінамі аб геройчных эпізодах барацьбы Чырвонай Арміі на франтах грамадзянскай вайны. Удзельнік грамадзянскай вайны капітан тав. Сокалаў зрабіў для байцоў і камандзіраў даклад аб геройчнай барацьбе Чырвонай Арміі з белапалякамі.

—о—

АДПАЧЫНАК НАСТАЎНІКАЎ

Профсаюзныя арганізацыі і аддзелы народнай асветы БССР штогод затрачваюць мільёны рублёў на адпачынак настаўнікаў пачатковых і сярэдніх школ. У мінулым годзе 8.265 настаўнікаў правялі свой вотпуск у санаторыях і дамах адпачынку Крыма, Каўказа, Беларусі, прымалі ўдзел у экскурсіях на Беламорканал імя Сталіна, на возера Селігер, у Мічурынск. На гэту мэту было выдаткавана больш 2 мільёнаў рублёў.

У бягучым годзе на арганізацыю адпачынку настаўнікаў БССР будзе выдаткавана 2.500 тыс. рублёў. Ужо заключаны дагаворы на набыццё 4.030 пуцёвак у дамы адпачынку і санаторыі БССР, у тым ліку 50 пуцёвак для цяжарных. Заключан таксама дагавор на пуцёўкі для 700 настаўнікаў, якія выкарыстаюць канікулярны час для экскурсій у Маскву, Ленінград, на Днепрагэс, на Беламорканал імя Сталіна, для паездкі па Волзе і т. д. Вызначаецца 100 тыс. рублёў на будаўніцтва ў дачных мясцовасцях піонерскіх лагераў для дзяцей школьных работнікаў.

НОВЫЯ ПАСТАНОЎКІ ТЭАТРА ЮНАГА ГЛЕДАЧА БСС[Р]

5 лютага Тэатр юнага гледача першы раз паказаў сваю новую п[ʼесу] «Наша зброя» А. Крона. П'ес[а] … геразм маладога пакалення савец[кіх лю]дзей, якія пільна ахоўваюць дал[ёкія гранi]ція рубяжы СССР.

14 лютага тэатр арганізоўвае …сячную гастрольную паездку па БССР — у Бабруйск, Гомель, Р… Мазыр. Тэатр будзе ставіць тры … — «Наша зброя», «Як гар[тавалася] сталь» і «Казку пра цара Салта[на]».

У часе гастрольнай паездкі бу[дзе ра]тавацца чарговая пастаноўка «Н[оч у ве]расні» І. Чэкіна. Гэта п'еса пака[жа …] цыятараў стаханаўскага руху, … магутны вытворчы ўздым рабоча[га класа].

Паралельна з падрыхтоўкай «Ноч у верасні», тэатр распачы[нае пад]рыхтоўчыя работы да пастаноў[кі п'есы] А. Н. Остроўскага «Даходнае [месца»], якая будзе паказана ў пачатку [наступн]скага сезона.

Рад беларускіх пісьменнікаў [працуе] над п'есамі для Тэатра юнага гледа[ча. На]рыклад, засл. артыст рэспублікі т… віч працуе над казкай па матэры[ялах бе]ларускага фальклора, тав. Шынк… п'есу пра ўдзел дзяцей у сацыялі[стычным] будаўніцтве, тав. Клімковіч пр[ацуе над] завершаванай п'есай, якая пакажа … дзянскую вайну на Беларусі.

У сувязі з набліжэннем 20-го[ддзя Ра]боча-Сялянскай Чырвонай Арміі т… лучыў рад сваіх акцёраў для … чырвонаармейскім часцям у раз… мастацкай самадзейнасці.

—о—

ПАВЕЛІЧЭННЕ ВЫРАБУ ЗА[ПАЛАК]

У гэтым годзе запалкавыя … БССР выпусцяць 2.735 тысяч скр[ынак за]палак (у кожнай скрынцы — 1… робкаў) — на 45 проц. больш ч[ым у мі]нулым годзе. Рэчыцкая запалка[вая фаб]рыка «X Кастрычнік» выпусці… тысяч скрынак запалак замест 80… скрынак у 1937 годзе. Фабрыкі [«Ка]стрычнік» і «Пролетарская пера[мога» імя] Кірава (Барысаў) перайшлі на … ную работу, а фабрыка «Везув[ій» (Го]мель) — на двухзменную.

Беларускія запалкі маюць шыр[окі збыт] на Украіне, Каўказе, у Арменіі, Маскоўскай вобласці і інш.

—о—

РОСТ МЯСЦОВА[Й] ПРАМЫСЛОВАСЦІ БСС[Р]

Мясцовая прамысловасць БССР [у бягу]чым годзе выпусціць прадукцы[і на …] млн. руб. — на 14,4 процанта [больш у] параўнанні з папярэднім годам.

Асаблівы рост дадуць торфзаво[ды, якія] павінны дабыць 1.041 тысячу тон… на 43,7 проц. больш, чым у 19… Вытворчасць вапны павялічваец[ца з …] тысяч тон да 65 тысяч тон.

Металаапрацоўчыя заводы в… 5.311 металарэжучых станкоў 3… Нядаўна пушчаны новы ліста… цэх Магілеўскага трубаліцейнага … выпрацуе 3.800 тон кровельнага … Новы электраматорны цэх завода … мітрава ў Магілеве дасць 10 ты[сяч элек]траматораў. Металаапрацоўчыя за[воды] планавалі таксама вытворчасць … шырокага спажывання — вёдра… біноклаў, ложкаў, іголак і т. д. … млн. рублёў.

Паліграфічныя прадпрыемствы … дуць для шырокага рынку 7.70… кавалкаў шпалераў, 115 мільёна[ў …]каў і інш.

ХРОНІКА

СНК СССР зацвердзіў тав. … кава С. А. намеснікам народна[га камі]сара аховы здароўя СССР.

Намеснік адказнага рэ[дактара] І. М. ОФЕ…

СЁННЯ, 9 лютага, АДБУДЗЕЦЦА ПАШЫРАНЫ ПЛЕНУМ

СЕКЦЫІ РЭВОЛЮЦЫЙНАЙ ЗАКОННАСЦІ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА ПА ПЫТАННЮ СТАНОВІШЧА ТЭХНІКІ БЕЗАПАСНАСЦІ НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ гор. Менска.

(Даклад горпракурора тав. ГІНЦБУРГА).

На пленум запрашаюцца прадстаўнікі прадпрыемстваў і грамадскія інспектары па тэхніцы безапаснасці.

Пленум адбудзецца ў памяшканні горсовета, пакой № 32 (2 паверх) у 7 гадзін вечара.

БЮРО СЕКЦЫІ РЭЎЗАКОННАСЦІ.

ДА ЎВАГІ НАСТАЎНІКАЎ, БАЦЬКОЎ І ВУЧНЯЎ

ВА ЎСЕ КНІЖНЫЯ МАГАЗІНЫ КОГІЗ'а ПАСТУПІЛІ Ў ПРОДАЖ БРАШУРЫ:

ВСЕСВЯЦКІ — «НАУКА О РАСТЕНИЯХ И РЕЛИГИЯ». Цана ў пераплёце 40 кап.

Гэта брашура з'яўляецца дапаўненнем да стабільнага падручніка «Ботаника» Всесвяцкага для 5 класа няпоўнай сярэдняй і сярэдняй школы.

ЦУЗМЕР — «НАУКА О ЖИВОТНЫХ И РЕЛИГИЯ». Цана ў пераплёце 40 кап.

Гэта брашура з'яўляецца дапаўненнем да стабільнага падручніка «Зоология» Цузмера для 6—7 кл. няпоўнай сярэдняй і сярэдняй школы.

КАМПЛЕКТ КАРТ да падручніка Баранскага «Физическая география» для 7 класа. Цана 70 кап.

ЗАКАЗЫ ПОШТАЙ НАКІРОЎВАЙЦЕ ПА АДРАСУ: г. Менск, Савецкая, 50, Беларускае аддзяленне КОГІЗ'а, «Кніга-поштай».

Беларускі Дзяржаўны Драматычны тэатр
9 лютага Абан. № 112.
«БЕЗ ВІНЫ ВІНАВАТЫЯ»

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ВАЛАЧАЕЎСКІЯ ДНІ
Пачатак у 5, 7, 9 і 11 г. веч.

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
ЗАПАРОЖАЦ ЗА ДУНАЕМ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ПОЎНАЛЕТЦЕ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
БЕСПАСАЖНІЦА

Дзіцячы гукавы кінотэатр
БЯЛЕЕ ПАРУС АДЗІНОКІ

Кінотэатр «Навіны дня»
(памяшк. дзіцячага кінотэатра)
1) На савецкай радзіме
2) Сярэбраны дождж
3) Журнал Белдзяржкінохронікі № 1.

МЕНГОРСОВЕТ ПАВЕДАМЛЯЕ, што на падставе пастановы пленума горсовета ПРАВЕДЗЕН АБМЕН ДЭПУТАЦКІХ БІЛЕТАЎ ЧЛЕНАЎ І КАНДЫДАТАЎ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА.

З 10 лютага 1938 г. дэпутацкія білеты старога ўзору лічацца ануляванымі.

ПРЭЗІДЫУМ ГОРСОВЕТА.

ПАПРАЎКА

У правілах добраахвотнага калектыўнага страхавання жыцця працоўных, апублікаваных у газеце «Звязда» ад 9 студзеня г. г., па віне Дзяржстраха не дакладна падан тэкст 120 артыкула Канстытуцыі СССР, пасля слоў «...бясплатнай медыцынскай дапамогай...» прапушчана слова «працоўным».

Трэба чытаць: «...бясплатнай медыцынскай дапамогай працоўным...» і далей, як у тэксце.

Адміністрацыя і МК 13 поўнай сярэдняй школы выказваюць глыбокае спачуванне настаўніцы Б. П. СТАРПОВІЧ з прычыны пасцігшага яе гора—смерці сястры ВАЛЕНЦІНЫ ПЯТРОЎНЫ.

ДзяржстрахСССР

ДА ЎВАГІ ПРАЦОЎНЫХ, ЗАСТРАХАВАНЫХ ПА КАЛЕКТЫЎНАМУ СТРАХАВАННЮ ЖЫЦЦЯ!

НАРКАМФІНАМ СССР ЗАЦВЕРДЖАНЫ НОВЫЯ ПРАВІЛЫ ДАБРАВОЛЬНАГА КАЛЕКТЫЎНАГА СТРАХАВАННЯ ЖЫЦЦЯ ПРАЦОЎНЫХ

НОВЫЯ ПРАВІЛЫ ЗНАЧНА СПРАШЧАЮЦЬ УМОВЫ СТРАХАВАННЯ І ПАШЫРАЮЦЬ ІЛЬГОТЫ ДЛЯ ЗАСТРАХАВАНЫХ.

Па новых правілах страхаванне заключаецца пры ўмове, калі ў калектыве пісьмова выкажуць жаданне страхавацца на аднолькавую страхавую суму і ўплацяць свой першы авансавы ўзнос не менш 40 проц. наяўнага складу працуючых. Усім астатнім працоўным калектыва, незалежна ад іх колькасці, не пажадаўшым страхавацца на прынятую калектывам аднолькавую страхавую суму, новыя правілы прадастаўляюць магчымасць страхаваць сваё жыццё у гэтым-жа калектыве ў любую меншую суму.

Новыя правілы ўстанаўляюць выплату надбавак: пры беспарапынным страхаванні звыш аднаго года — у размеры 25 проц., а пры беспарапынным страхаванні звыш двух год — у размеры 50 проц. да сумы, падлягаючай выплаце за інваліднасць, якая здарылася ад няшчаснага выпадку.

Працоўныя, пакінуўшыя вытворчасць па інваліднасці, могуць прадаўжаць сваё страхаванне да канца страхавога года калектыва і яшчэ столькі часу, колькі яны беспарапынна страхаваліся, будучы на рабоце.

Страхаванне прымаецца на суму: 500 руб., 1000, 2000, 3000, 4000 і 5000 рублёў.

Падрабязныя даведкі і растлумачэнні па новых правілах калектыўнага страхавання жыцця працоўных можна атрымаць у любой гарадской, раённай інспекцыі дзяржстраха, а таксама і ў камсодах па месцу работы.

Уключайцеся ў калектыўнае страхаванне жыцця па месцу вашай работы!

Упраўленне Дзяржстраха БССР

УКРАИНСКИЙ БОРЩ нельзя вкусно приготовить без ТОМАТ-ПАСТ[Ы] -ПЮР[Е]

ТОМАТ—ПАСТА и ТОМАТ—ПЮРЕ ПРОИЗВОДСТВА ЗАВОДОВ ГЛАВКОНСЕРВА СОХРАНЯЮТ ВСЕ ЦЕННЫЕ ВЕЩЕСТВА, СВОЙСТВЕННЫЕ СВЕЖИМ ПОМИДОРАМ, ИХ НАТУРАЛЬНЫЙ ВКУС, ЦВЕТ и ЗАПАХ

ПРОДАЖА В ФИРМЕННЫХ МАГАЗИНАХ ГЛАВКОНСЕРВА И В ДРУГИХ ПРОДУКТОВЫХ МАГАЗИНАХ

НАРКОМПИЩЕПРОМ СССР · ГЛАВКОНС[ЕРВ]

ВІЦЕБСКІ КААПЕРАЦЫЙНЫ ТЭХНІКУМ абвяшчае НАБОР НА 5-МЕСЯЧНЫЯ КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ДЛЯ ПАСТУПЛ[ЕННЯ] Ў ТЭХНІКУМ у 1938-39 навучальным годзе.

На курсы прымаюцца асобы ва ўзросце ад 15 да 30 год, якія маюць адукацыю не ніжэй 6 класаў няпоўнай сярэдняй школы.

Да заявы неабходна прыкласці наступныя дакументы: аўтабіяграфію, метрыку, пасведчанне аб адукацыі, даведку аб стане здароўя і 2 фотакарткі.

Паступаючыя на курсы трымаюць іспыты па беларускай і рускай мовах і матэматыцы. Прынятыя на курсы забяспечваюцца кватэрай і стыпендыяй. Перавага пры паступленні даецца работнікам сістэмы спажыўкааперацыі. Прыём заяў з дакументамі да 10 лютага, іспыты 1[2] лютага, пачатак заняткаў 15 лютага.

Заявы можна падаваць асабіста і па пошце па адрасу: Віцебск, …ладарскага, 29, каапTэхнікум. ДЫРЭКЦЫ[Я].

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Савецкая 63. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-833, сакратарыята — 25-138, 20-838; аддзелаў: партыйнага — 21-333, савецкага 21-356, сельскагаспадарчага — 21-846, культуры — 21-855, мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-188, лістоў — 20-846, 21-286, 21-855, ілюстрацыйнага і стэнаграфісткі — 25-185, аб'яў — 21-845.

Уп. Галоўлітбела № К—5334. Друкарня «Звязды», Менск, Савецкая 63. Ю., Л.